

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Klic zdrave pameti

Nikakor se ne moremo iznebiti vtisa, da stojimo pred diplomatsko bitko ogromnega obsega. Državniki se zopet selijo v železniške vagonce in oznanjajo se velika potovanja križem po Evropi. »Mednarodna politika je šla zopet v spalne vagonce, se je pošalil angleški humorist, ko je hotel označiti dobo, ki se nam odpira. Toda predno gre na železniške tise, se je evropska politika močno razkošala na govorniških odrih. Drug za drugim namreč sledijo veliki govori državnikov, kot da bi bili topniška priprava za bližnje, osebne spopade za zelenimi mizami. Govorniško bitko je otvoril naš zunanji minister Bogoljub Jevtič. Sledil mu je Mussolini, na kar se je oglašil dr. Beneš, v Atenah pa Maksimos. Sedaj je to politično bitko zaključil še romunski minister Nikolaj Titulescu.

Ker nam manjkajo druge informacije, si moramo pač iz govorov državnikov vsaj za silo ustvariti neko sliko o diplomatskih frontah, ki režejo Evropo. Govor našega zunanjega ministra je bil skrajno rezerviran, stisnjen in samozavestno ponosen. Mussolini, ki je govoril v imenu nasprotnega tabora, je bil nekoliko surov in agresiven, kakor dela človek, ki je izgubil živce. Dr. Beneš, ki je filozof, je gostolel v dolgovoznem in učenjaško zaokroženem predavanju. Maksimos je bil južnjaško zanosen in prstovoljno površen in Titulescu, kot vedno, oster kot britva in jasek kot kristal. In vsi so govorili o Podonavju.

Torej se križajo fronte v Podonavju, kjer živita, kakor vemo, dve skupini držav, ki imata o organizaciji Podonavja vsaka svoj načrt, ki pa drug drugega izpodjedata. Skupina Avstrija-Madžarska bi rada zgrizla skupino Male zveze in zavladala izključno sama nad vsem Podonavjem, skupina Male zveze pa bi rada ukrotila ono drugo. Ker so se vmesale velesile ter prevzele nekako vsaka svoje pokroviteljstvo nad eno ali nad drugo skupino, Italija nad Avstrijo in Madjarsko, Francija nad Malo zvezo, Nemčija najraje nad obema, so prenesle v Podonavje tudi vse svoje spore z drugih področij, kar je političen kaos le še povečalo in mirno ureditev otežkočilo. Vso reševanje podonavskega vprašanja je dozdaj obstajalo samo v tem, bodimo kar odkriti, da je vsaka velesila podpirala le svoje varovance proti varovancem druge velesile. Mesto, da bi Podonavje postalo ozemlje, kjer naj bi se napravil mir in mirno sožitje med dvema sptima sosedoma, so tam velesile z veliko vnmemo kopale strelske järke in so nasprotstva, mesto da bi jih uglaševale, le še večale in gromadle. Za tretjo možnost, ki leži na dlani, ki je za podonavske države same edino rešilna, pa se velesile niso zme-nile, namreč, da naj nas pustijo na miru, da bomo, ko bomo navezani sami nase, z vzajemno dobro voljo že nekako organizirali medsebojno sožitje, ki nam bo v gospodarskem pogledu koristno, v političnem pa nam zajamčilo občutek miru in varnosti, ki je za napredek vsakega naroda neobhodno potreben. Sedaj, ko so po zaslugah velesil postale razmere neznosne, hrupno iščejo izhodov, a še vedno nismo od nikoder slišali, da so se velesile odrekle takojimenovanih »interesnih območij« v Podonavju, le to se je razleglo zadnje dni po Evropi, da bodo ta »interesna območja« med nami, ki jih mi ne maramo, vporabile kot plačilna sredstva za poravnave sporov na drugih izvenpodonavskih področjih.

Titulescu je v svojem sinočnem govoru tej naši težnji dal pravega duška in je med vsemi najbolj udarno in jasno povedal, kaj nas boli in kje je vzrok hiranja v Podonavju. Gospodarsko krizo južnjaško prenašamo, naš kmet se obnaša naravnost čudovito v vsem svojem tveganju in trpljenju in to že več let, medtem ko se »velesile ne morejo med seboj zediniti, kaj bo z Avstrijo, kot da bi bila predmet barantanja« in ne država, ki ima pravico, da jo drugi puste na miru, da se uredi, kakor je pač ljubo njenemu ljudstvu. »Problem Avstrije,« je rekel Titulescu, »je neresljiv, ker velesile ne morejo priti do soglasja.« »Anschluss« Avstrije z Nemčijo ne moreta sprejeti Italija in Francija. Zakaj pa sili vanj Nemčija? Združitev Avstrije z Madjarsko ne more sprejeti Nemčija. Zakaj pa na to hujska Italija? V Podonavju je možna samo ena rešitev, to je rešitev pameti, zdravega razuma, da se ohrani dosedanj politični red, za katerega naj jamčijo vse podonavske države med seboj in tudi velesile, če hočejo, ki naj pa Podonavju napravijo vsaj to uslugo, da iz koristolovskih ozirov ne bodo podonavskih narodov hujskale drug na drugega. S tem odpadejo vse skrbi zaradi Avstrije, ki bo ostala neodvisna kakor vse njene sosedne, saj vendar ni verjetno, da bi sama, če je ne bi od zunaj hujskali, ležala iz neodvisnosti v okrilje kakšne druge države. S tem odpadejo tudi strahovi velesil »za svoja interesna območja«, ker jih več ne bo, ko bodo same odnehale, navrtavati druga drugo na ozemlju Podonavja. To je zdrav človeški razum, ki tako govori in če je to izustil državnik Titulescovega kova, še ni izpilil ves up, da bo tudi v Podonavju zmagala enkrat modrost nad nenasitnimi imperijalizmi velikih narodov.

K temu prvemu načelu, da se mednarodno zajedaj neodvisnost Avstrije in vseh drugih držav v Podonavju na podlagi dosedanjega političnega reda, je Titulescu naštel še drugo. Meje v Podonavju, je rekel, imajo gotovo neke ostriine. To je pač posledica jezikovno pomešanih obmejnih ozemelj, ki jih ni mogoče idealno porazdeliti. Ostriine meddržavnih meja pa naj omili, prvič človeško ravnanje z narodnimi manjšinami, drugič pa pametni gospodarski sporazumi, ki bodo blagovni prehod olajšali in drug drugega potrebe podpirali.

Notranjepolitični položaj Francije

Vsak poizkus revolucije

bo zadušen z vso močjo državne oblasti

Paris, 5. aprila.

Notranjepolitični položaj v Franciji, ki je že hudo obremenjen po skandalu Stavjskega in po še vedno brezuspešni preiskavi, kdo da je umoril sodnika Princea, se je sedaj zapletel še bolj zaradi odločne volje ministrskega predsednika Doumerguea, da izvede neizogibne štednje v državnem proračunu. Doumergue se je vrnil 4. aprila iz svoje vile v Tourneville in je takoj sklical ministrski svet, kateremu je predsedoval sam predsednik republike Lebrun. Vlada je sklenila, da prištedi vsega skupaj 2800 milijonov frankov, in sicer na ta način, da vpokoji 80.000 uradnikov, vsemu ostalemu uradništvu pa reducira plače za 5% do 10%. Obenem odpadejo razne diete in podobni stroški ter se bodo tudi znižale pokojnine ter odškodnine invalidom in bojevnikom.

Načrt levičarjev:

Generalna stavka - potem puč

To slednje dejstvo je posebno važno zaradi tega, ker levičarji upajo, da bo nezadovoljnost, ki bo zaradi znižanja pokojnin nastala med bojevniki, preprečila edinstveno fronto desnice. Zakaj brez dvoma se socialisti in komunisti pripravljajo na revolucijo, o čemer ima vlada zbrane že davno pozitivne informacije. Znan je tudi načrt, po katerem mislijo levičarji raznetiti revolucijo v francoskem narodu. Za povod jim bo služila redukcija plač javnim nameščencem, pri čemer računajo predvsem na komunistično orientirano učitelstvo. Takozvana generalna konfederacija dela bo proglasila generalni štrajk, združen s sabotažo najvažnejših javnih naprav: prometa, plina, elektrike in železnice, in sicer tako v Parizu kakor v provinci. Akcijo vodi znani framsonski poslanec Bergery ki je osnoval »edinstveno revolucionarno fronto«, katero opravičuje s tem, da baje desničarji nameravajo fašistični državni udar s pomočjo glavnega generalnega štaba, ki da vodi akcijo »Ognjenih križev«. »Patriotične mladine« in onega desničarskega krila bojevnikov, ki se bodo kljub redukciji pokojnin postavili na stran fašizma.

Revolucija ima izbruhniti 1. maja po generalni stavki, avangardo pa tvorijo komunisti, ki so popolnoma pripravljani za državljansko vojno. Osnovni se je akcijski odbor komunistov, v katerem poleg Francozov sedijo nemški, bolgarski in italijanski emigranti-komunisti. Orožje dobivajo iz Anverse, kjer ga izkrcujejo ladje, ki so orožje natovile v Leningradu, pa najbrž tudi iz kakšne druge države. Orožje se v tovornih avtomobilih raztovarja v industrijskih predmestjih in razdeljuje med napadalne čete komunistične stanke. Baše je pretekli mesec prispel cel stock Lebelških in Meuserovskih pušk ter revolverjev, in sicer 50.000 kosov.

Vojaška pripravljenost »Ognjenih križev«

Razume se, da levičarski tisk na te napade, ki se vsak dan z vso vehemenco ponavljajo v meščanskem časopisju, odgovarja z obdolžitvijo, da se oborožuje desnica. Komunistična »Humanite«, n. pr. piše, da vsak dan prihajajo težki zaboli orožja iz Španije na račun dveh znanih pariških veletrgov. Zadnjih osem dni prihajajo trije vagoni vsak dan na ta naslov. Večinoma gre za avtomatične pištole, s katerimi se oborožujejo »akcijske eskadre« desničarskih organizacij. O »Ognjenih križih« trdi vse levičarski tisk, predvsem komunistična »Humanite«, in socialistična »Populaire«, da so se organizirali in izvežbali popolnoma po vojaško, da imajo čete in bataljone s častniki in podčastniki ter operacijskim glavnim štabom. Vlada sama je dobro informirana o vseh teh pripravah bodisi na levičarje bodisi na desničarje in policija izvršuje sedaj vsak dan hišne preiskave, pri katerih se zaplenjajo večje ali manjše količine orožja. Glavnih skladišč pa policija do sedaj še ni mogla odkriti.

Vlada je pripravljena še bolj

Vprašanje je, ali je vlada zadosti pripravljena za eventualni puč. Treba je reči, da je Doumergue to stvar vzel zelo energično v roke in da so nepristranski ljudje, ki so dobro informirani in ki jih ne vodi nobena strankarska strast, ampak samo patriotizem, prepričani, da bo vlada vsakemu poizkusu državljanske vojne kos. Znano je, da je ministrski svet že pred nedavnim časom sklenil, da se bo v slučaju potrebe proglasilo obsešno stanje, v katerem bo vsa moč združena v rokah vojnega ministra, generala Petaina, ki je lojalen republikanec in sovražen vsake, bodisi komunistične revolucije bodisi fašističnega nuča. Parižani, ki sedaj že sede na trotoarju pred svojimi kavarnami, imajo vsak dan priliko, da vidijo vojaške čete, ki od vseh strani prihajajo v Pariz, in 3. t. m. so bili dobri in mirni pariški meščani presenečeni po dolgem spreduhu brzostrelnih topov z avtovprego in močvom v popolni bolni opremi, ki je drvel po pariških ulicah. V Parizu je zbrano vprav ogrom-

Seveda, če ta pamet ne bo obveljala, je treba predvideti z vso jasnostjo in na naslov vsem revizionistom, ki so pravi sovražniki sreče v Podonavju: »Preteklost je bila vaša, sedanjost ni nikogar, kar se pa bodočnosti tiče, je ne bomo nikdar odstopili, kar je naša največja in najbolj dragocena svetinja.« Bog ve, če bo Evropa poslušala ta vzklik zdravega razuma, ki je prišel iz Bukarešte in ki je isti, kot smo ga nedavno čuli iz Belgrade.

no število vojaštva in od 2. aprila dalje so vsa javna poslopja močno zastražena. Vlada se nobenih bodisi odkritih bodisi prikritih groženj ekstremističnih elementov ne boji in bo že v prvem momentu, ko bi se zgodili najmanjši incidenti, pripravljena, stopiti na ulico z vso svojo oboroženo silo. Ni treba še posebej beležiti, da se v Parizu nahaja večji del vsega parka francoskih vojaških tankov in letal, katerim seveda ne bo kos nobena revolucionarna sila. G. Doumergue bo pokazal, da se Francija pod njegovo vlado nima bati nobenega nasilnega prevrata in da se bodo v Franciji zgodile spremembe, ako bo treba, samo ustavnim putem.

Hujskanje levičarjev

Tako levičarski kakor desničarski listi so seveda polni divjih člankov, ki naj vplivajo na mirnega meščana in na vlado ter sugerirajo veliko nevarnost, ki da mora nujno privedi do nasilnega prevrata obstoječih razmer. Znani poslanec Ybarneray dokazuje v svojem govoru, da je nujno potrebna fašistična korporacijska država in da se mora taka sprememba izvršiti, še preden bi se mogli komunisti in socialisti združiti v enotno fronto. S podobnimi mislimi se je oglašila tudi pisateljica Borely v »L'Ordre«, kjer piše, da je treba »politično nemoralno in gnobilo izolirati v palači Bourbon (poslanska zbornica), v Justični palači in Palacijski prefekturi, medtem ko se bo vsa ostala Francija izčistila po nemškem, italijanskem,

avstrijskem in poljskem zgledu«. Sploh se opaža, da se francoski nežni spol s posebnim navdušenjem ogreva za fašizem.

Škandali bodo razčiščeni

Medtem se nadaljuje preiskava skandala Stavjskega in preiskava o umoru Princea. Rezultata tudi danes še ni nobenega. Javnost je vedno bolj prepričana, da trije francoski veleangsterji De Lussatz, Carbonne in Spirito, ki so jih zaprli na podlagi izsledkov znanega policijskega uradnika Bonyja, niso umorili Princea niti niso kakorkoli že v zvezi s tem umorom, ampak da je Bony, ki ima baje veliko masla na glavi, te tri elemente dal zapreti samo zato, da izbrise sled za pravimi morilci, ki so tisti, na katere je desničarsko časopisje namigavalo že takoj, ko so Princea našli umorjenega. Odvetniki teh treh gospodov celo grozijo, da bodo prišli na dan z razkritji, ki bodo posebno obtežili policijskega inspektorja Bonyja in njegove prijatelje. Nepristranski opazovalec je resda v zadregi, kaj naj misli o tej škandalozni aferi, ki se kljub vsakodnevnim senzacijam ne premakne z mesta. Kljub temu so pa vsi prepričani, da bo neki dan tudi v to temo nenadoma zasvetila popolna luč. Kljub veliki opori, ki jo še danes uživajo prijatelji Stavjskega na zelo važnih mestih, je vlada g. Doumerguea slej ko prej trdno odločena, da stvar izvede do konca in tako reši Francijo velike more, ki leži že štiri mesece na njej in ovira normalno politično življenje ter riše na steno pošast državljanske vojne.

Kulturni boj v Nemčiji

Škofje na braniku

Tri pogumne izjave kat. škofov proti narodnemu socializmu

München, 5. aprila. Z. Tri škofovske izjave zadnjih dni so povzročile po vsej Nemčiji največjo pozornost in dale katoličanom, ki se nahajajo v težkem kulturnem boju, nove vzpodbude.

Dr. Gröber, Freiburg

»Našli nas boste pripravljene!«

Prva izjava od freiburškega nadškofa dr. Gröberja, ki je že zaradi tega zanimiva, ker so tega cerkvenega kneza smatrali, da je pristaš narodnosocialistične stranke. Nadškof dr. Gröber pravi v svoji pridigi: »Oni, ki stojijo na čelu države, imajo voljo, da koncordat v vsakem oziru spoštujejo. Toda s krvavim srcem moram ugotoviti, da se nahajajo v naši domovini ljudje, ki trdijo, da je napredek nemškega ljudstva mogoč samo, če se odtrga od kulturnega ozemlja, v katerem je poglavalno svoje korenine, namreč od krščanstva. Ti ljudje bi radi stoletja nemške zgodovine zbrisali ter današnji nemški rod povežali tudi po veri na naše prarode. Jaz pa pravim, da ne bo nemški narod dosegel svoje veličine v bodočnosti, če bo izbrisal svojo krščansko prošlost in mesto krščanskega križa postavil druga poganska znamenja! Pozivam vas, da ostanete iz ljubezni do nemškega naroda zvesti in iskreno trdi katoličani. Veliki voditelji našega naroda nočejo kulturnega boja, to hočejo le drugi, podrejeni, ki jim pa danes smelo kličem v obraz, da nas bodo našli popolnoma pripravljene, če se bodo igrali s kulturnim bojem in če nam bodo hoteli iztrgati vero iz naših katoliških src.«

Dr. Michael, Regensburg

Naj nas narodno-socialistični tirani le preganjajo, mi čakamo

Druga izjava pa je pismo škofa dr. Michaela v Regensburgu, ki uvodoma protestira proti temu, da bi sporedili katoliško akcijo z raznimi tajnimi organizacijami, kot so framsoni ali druidi, kakor se je to zgodilo zadnje čase od strani odličnih predstavnikov nemške države. »Naj narodnosocialistični tirani katoliško cerkev še tako preganjajo, naj tep-

tajo katoliški tisk kolikor hočejo, naj tudi nemška državna sodišča, kot dokazuje zgled v Duisburgu, odobravajo surovosti in grožnje narodnih socialistov napram katoličanom, naj našim ljudem narodni socializem vsiljuje svoj tisk, kakor se mu poljubi, naj Hitlerjev tisk le trdi, da smo podtalna organizacija in s tem žali sv. očeta in rodoljubne nemške državljane, naj tudi zatirajo hitlerjevski voditelji, da za naše organizacije in naš tisk nepotrebni! Katoliška fronta v Nemčiji bo zato postala le vsak dan močnejša in odpornejša in ni več dolgo časa, ko bodo tudi protestanti pri nas, ne samo katoličani, uvideli, da je bodočnost Nemčije le na črni krščanstva. Nas bodo naši nasprotniki našli pripravljene, da z odprtim čelom branimo svetlinje naše vere!«

Dr. Barres, Berlin

Nikdo ne bo uveljavil diktature nad dušami naših katoličanov

Tretja izjava (o kateri je »Slovenec« deloma že poročal) prihaja od berlinskega škofa dr. Barresa, ki je v javni pridigi v katoliški stolnici v Berlinu rekel, »da ni nobene srednje poti! Vedno bolj jasno se kažejo fronte kulturnega boja, vedno bliže si prihajajo nasprotniki, fronta krščanskega križa in fronta kljukastega poganskega znamenja! Narodni socializem pa ne bo nikdar uspel, da uveljavi svojo diktaturo tudi nad dušami kristjanov Nemčije. V svojem blaznem početju bo zadel na nepremagljiv zid vzajemnega odpora, kajti največje brutalnosti ne morejo porušiti notranjega prepričanja katoličanov, ker sloni na večnostnih vrednotah. Naša Cerkev bo iz vsega trpljenja izšla zmagovita! Hvala Bogu imamo v Nemčiji močan mladinski pokret, ki zajema v svoje vrste vedno več za vero navdušenih in na vsake žrtve pripravljenih borec za svobodo vesti in za svetlinje naše vere. Nikdo ne bo uspel, da prisili našo mladino, da se udeležuje božje službe poganskih pokretov in katoliška cerkev v Nemčiji ne bo odstopila niti malega koraka ne od stališča, ki ga je zavzela. Mi smo pripravljani na vse, kar pride, in sicer z vedrim srcem in z vero v zmago, ki nam sije iz naših oči.«

Med Rusijo in baltskimi državami bo vladal mir do 1. 1945

Govor Litvinova

Moskva, 5. aprila. b. O priliki podaljšanja pakta o nenapadanju med Sovjetsko Rusijo, Estonko in Litvo do leta 1945, je imel ruski komisar za zunanje zadeve Litvinov svečan govor, v katerem je poudarjal miroljubnost sovjetske vlade. Ves svet, je dejal Litvinov, je inficiran z blaznostjo oboroževanja, in države, kakor da bi bile slepe, ne vidijo nevarnih posledic take politike. Sovjetska Rusija je zvesta ideji miru in tej ideji ostane zvesta tudi v bodoče vse dotlej, dokler jo drugi ne prisilijo na kaj nasprotnega. So pa države na Daljnem vzhodu, je izjavil Litvinov, ki neprestanu ogro-

žajo svetovni mir. Od koncu svojega govora je Litvinov dejal, da bo sovjetska Rusija sklenila v kratkem pakt o nenapadanju tudi s Finsko in da sovjetska Rusija ne želi, da bi se menjale mirovne pogodbe, ker ni niti šovinistična niti nacionalistična. Njena edina naloga je v tem, da zgradi državni socializem.

*

Berlin, 5. apr. c. »Deutsche Tageszeitung«, ki je bilo nekoč glavno glasilo nemške poljedelske zveze in je včasih izhajalo v nad 100.000 izvodih, bo sedaj prenehalo izhajati.

Po Titulescovem govoru

Beneš za sodelovanje z Italijo

Rim, 5. apr. b. Fašistični tisk smatra, da izjave češkoslovaškega zunanjega ministra, ki jih objavlja »Paris Soir«, in govor romunskega zunanjega ministra Titulesca v parlamentu, omogočajo gospodarsko sodelovanje podonavskih držav. Na trditve dr. Beneša, da mora to sodelovanje biti odvisno tudi od Francije in Nemčije, opazila fašistični tisk, da tudi italijanska vlada dela na to. Posebno se poudarja, da del iz govora romunskega zunanjega ministra Titulesca, v katerem pravi: »Anschlusa ne moreta sprejeti Italija in Mala zveza; avstrijsko-madžarske zveze pa ne moreta sprejeti Nemčija in Mala zveza. Zveza, v katero bi vstopile Avstrija, Madžarska in Mala zveza, bi našla na odgovor Nemčije in Italije, ker bi se s tem Nemčiji za večno onemogočil »Anschluss«, medtem ko bi za Italijo pomenila tako rešitev obstoječih stare avstro-ogrske monarhije. Edina rešitev srednjeevropskega problema je v tem, da se vpostavi najvišje gospodarsko sodelovanje med podonavskimi državami na podlagi sklepov, ki jih je sprejela konferenca v Stresu».

Fašistični listi izražajo upanje, da bodo te izjave predstavnikov Male zveze olajšale izvedbo načrta o gospodarski organizaciji Podonavja, ki ga je Italija pričela usvajati s podpisom italijansko-madžarsko-avstrijskega sporazuma, ki se mora sedaj razširiti še na druge podonavske države.

Madžari strupeno odgovarjajo na

Titulescove pravne ponudbe

Budimpešta, 5. aprila b. Včerajšnji odgovor romunskega zunanjega ministra Titulesca v romunskem parlamentu na interpelacijo dr. Maniuja je v budimpeštanskih krogih vzbudil veliko senzacijo. Prvič po velikonočnih praznikih sta bili sklicani danes obe zbornici na zasedanje. Magnatska zbornica je imela sejo že dopoldne. V hodnikih magnatske zbornice so se člani vlade in drugi politiki v svojih razgovorih zelo mnogo bavili z izjavami dr. Maniuja in romunskega zunanjega ministra Titulesca. Madžarski politiki obsojajo izjave obeh romunskih državnikov in jih označujejo za neresne. Obema očita, da sta potvorila zgodovino.

Na seji magnatske zbornice je govoril grof Ladislav Somssich, ki je bil svoječasno član madžarske delegacije na mirovni pogodbi v Parizu. V dolgem govoru je poudarjal, da madžarska delegacija sploh ni imela prilike, da pada na mirovni konferenci svoje stališče. Trditve, da Madžarska ni bila priključena na podpis mirovnih pogojev, ne odgovarjajo resnici. Somssich radi tega pravi, da so izjavljali Titulesca komična in cinčna. Tudi drugi politiki so se

ostro izjavili proti izvajanjem romunskih državnikov.

Casnikarji so vprašali grofa Bethlena za njegovo mnenje o včerajšnji izjavi romunskega zunanjega ministra. Grof Bethlen je dejal, »da Romuni že obžalujejo, ker so anektirali samo tako majhno področje nekdanje Madžarske. Oni hrepentijo po meji, ki bi šla vse do Tise. Izjave romunskih politikov ne sme nihče vzeti za resne, ker so lažnjive in bodo vedno take.« Madžarska javnost je zaradi izjave Titulesca in Maniuja zelo vznemirjena in pričakuje, da bo zunanji minister Kanya kmalu našel priliko, da jima odgovori.

Avstrija-Madžarska-Italija

London, 5. aprila b. »Daily Telegraph« poroča iz Rima, da se smatrajo gospodarska pogajanja med Italijo, Madžarsko in Avstrijo, ki se prične danes, kot preizkušnja rimskega pakta. Glavne točke razgovorov bodo: 1. Cena madžarske pšenice, ki se bo izvažala v Italijo in Avstrijo. 2. Načrt medsebojnega izplačevanja izvoženega in uvoženega blaga. 3. Pospeševanje tujškega prometa. 4. Uporaba tržniške in reške luke za prevoz avstrijskega in madžarskega blaga.

Ruski poslanik na Madžarskem

Dunaj, 5. aprila. b. Poročevalec nekega budimpeštanskega lista je imel na Dunaju razgovor z novim sovjetskim poslanikom v Budimpešti Petrovskim. Petrovski je izjavil, da pride še danes, v četrtek, v Budimpešto, da izroči svoja akreditivna pisma guvernerju Hortyju. Po prihodu v Budimpešto obišče tudi zunanjega ministra Kanyo in ministrskega predsednika Gömbösa. V soboto bo guverner Horty sprejel sovjetskega poslanika v avdienco. Poročevalec je vprašal novega poslanika, kakšni so izgledi za medsebojno izmenjavanje blaga med Rusijo in Madžarsko. Petrovski je izjavil, da madžarska industrija sigurno proizvaja več predmetov, ki bi se lahko uvozili v sovjetsko Rusijo. Končno je izjavil, da bo končnoveljavno imenovanje poslanika v Budimpešti izvršeno šele meseca junija. Ne ve še, če bo imenovan on za diplomatskega predstavnika ali kdo drugi. Dejal je, da mora madžarska javnost v tem oziru pomiriti, ker sovjeti nečejo poslati na Madžarsko kakšno osebo, ki je bila v zvezi z madžarskim komunizmom leta 1919. V ta namen ni bilo potrebno nobenega posebnega dogovora, ker sovjetska Rusija vedno tako postopa iz vljudnosti. Prihod Petrovskega pričakujejo v Budimpešti danes popoldne. Tam ostane 8 do 10 dni, nakar se vrne nazaj na Dunaj, kjer je tudi poslanik za Avstrijo.

Amerika zaprla svoj žep tistim državam, ki ne vračajo starih posojil Zakon je že podpisan

Washington, 5. aprila. b. Senat je sredi sprejela takozvan Johnson's Bill, ki prepoveduje sklepanje in dovoljevanje posojil onim državam, ki niso izvršile svoje dolžniške obveznosti napram Združenim državam. Vsaka kršitev tega zakona se bo kaznovala s 10.000 dolarjev, ali pa z zaporom do 5 let. Ker je senat ta zakon že odobril, bo postal veljaven takoj, ko ga predsednik Roosevelt podpiše. Po

tem zakonu ne morejo dobiti posojil v Ameriki vse one države, ki ne plačujejo svojih vojnih dolgov Ameriki. Kakor se čuje iz političnih krogov, velja to tudi za one države, ki so namesto zapadlega celotnega obroka plačale le takozvani »prižalni obroki«, kakor je to storila n. pr. Velika Britanija ali Češkoslovaška.

Trgovinska pogajanja z Nemčijo ugodno potekajo Koruza, pšenica in ajca

Belgrad, 5. aprila. TG. Iz gospodarskih krogov, ki z velikim zanimanjem sledijo trgovinskim pogajanjem med Jugoslavijo in Nemčijo, se čuje, da pogajanja hitro in uspešno napredujejo. Jugoslavija, ki je v prvi vrsti kmetijska država, je predvsem zainteresirana na tem, da proda nemškemu trgu svoje poljske pridelke. Izgleda, da so želje jugoslovanskih poljedelcev našle na najširše razumevanje nemške delegacije in da je ta pripravljena sprejeti 30.000 vagonov koruze, to je skorotada glavni del jugoslovanskega izvoza, nadalje 5000 vagonov pšenice, čeravno bi mi želeli da ji prodamo do 15.000 vagonov. Tudi glede izvoza jugoslovanskih ajc v Nemčijo je nemška delegacija širokogrudna in bi bila pripravljena kupiti jih za 200 milijonov Din protivotrnostno. Gospodarski krogi pričakujejo od teh pogajanj velika olajšanja za jugoslovansko poljedelstvo in s tem tudi veliko olajšanje gospodarske krize.

Iz Španije: štrajki

Madrid, 5. aprila. b. V Saragozi so sindikalisti skupaj z socialistimi demokrati proglasili 48-urno generalno stavko. Predsednik vlade je označil stavko kot protizakonito in sta policija in vojska v Saragozi takoj zasedla vsa važnejša podjetja. V Malagi je prišlo do hudih spopadov med demonstranti in policijo, pri čemer je bil en stražnik ubit.

Madrid, 5. aprila. p. Danes se je zaključilo zasedanje španskega parlamenta s sprejetjem zakona o plačah in pokojninah duhovnikov. Ravno tako je bil danes odstavljen tudi ravnatelj telefona in brzojava v Madridu, ker je pomagal telefonskim nameščencem pri sabotažnih dejanjih.

Nov parlament dobimo

Belgrad, 5. aprila. m. Gradbeno ministrstvo je zaključilo posojilo 45 milijonov Din pri Drž. hipotekarni banki. Ta znesek je potreben, da se dovršijo dela na novi skupščinski zgradbi. Prvotno je bilo za dovršitev novega parlamenta določenih 60 milijonov Din, kateri znesek pa se je zaradi varčevanja znižal na 45 milj. Din. Znižali so se vsi izdatki za okrasitev palače. Ker je posojilo že sklenjeno in ker so predračunske zneske že odobrila pristojna ministrstva, je sedaj gradbeni minister razpisal licitacije, ki bo 30. aprila, in sicer za dovršitev gradbenih del, za katere je namenjenih 24 milijonov 618.470 Din. Nabava pohištva, vodovodna in kanalizacijska instalacija se izvrši pozneje. Rok za dovršitev del je določen do 1. oktobra 1935. Takrat morajo biti gotova vsa oddana dela. Interesentje morajo položiti za ta dela kavež v znesku 1.250.000 Din, bodisi v gotovini, bodisi v vrednostnih papirjih. Če bi podjetje, ki bi dobilo razpisana dela, do 1. oktobra 1935 ne dovršilo predpisanih del, bo moralo plačevati vsakodnevno kazen višini 25.000 Din.

Svetovna kriza in izseljenstvo

Pred kratkim je v Ženevi izšla zanimiva brošura, ki podaja pregled o učinkih svetovne gospodarske krize na svetovno izseljenjsko gibanje. Poročilo ugotavlja, kako se je pod vplivom krize to gibanje najprej omejilo, potem marsikje izpremenilo svojo smer in slednjič dočela zastalo, tako da se je vračalo več izseljencev v svoje prvotne domovine, kakor pa se jih je izseljevalo. Poročilo se deli na preseljevanje v Evropi in na izseljevanje v prekomorske dežele.

V Evropi sprejema največ tujih delavniš moči Francija. Ker se francosko prebivalstvo kmalu še množi, je v časih dobre konjunktore dovolj prostora za inozemske delavce. Tako se je priselilo v Francijo: 1927. l. 64.000, 1928. l. 179.000, 1930. l. 222.000 inozemskih delavcev. Toda 1931. l. je padlo njihovo število na 102.000 in 1932. celo pod 70.000. Sorazmerno je padalo in potem raslo število tujih doseljencev, ki so se iz Francije vračali v domovinske dežele: 1927. jih je bilo 99.000, 1930. l. 44.000, 1932. l. pa zopet 109.000, tako da je presegalo to leto število vračajočih se delavcev za 39.000 število novodošlecev.

V Nemčiji se je doseljevanje inozemskih sezijskih delavcev v naslednjih mesecih: 1928. l. se je poročilo 160.000, 1930. l. samo še 50.000 inoz. delavcev. V naslednjih dveh letih je doseljevanje v Nemčijo padlo. V Belgiji je bilo 1927. l. 80.000 inozemskih delavcev, 1932. l. le še 30.000.

Italija in Poljska sta bili prej glede izseljevanja in preseljevanja na prvem mestu in se seveda tudi v njihovi številki odražala svetovna kriza. Iz Italije se je izselilo 1928. l. 79.000, 1929. l. 88.000, 1930. l. 221.000 ljudi, a 1931. je padlo število na 125.000 in 1932. na

58.000. Na Poljskem je prekašalo število izseljencev število tistih, ki so se vračali iz inozemstva na Poljsko: 1927. l. za 9000, 1928. l. za 16.000, 1929. l. za 79.000 in 1930. za 80.000, nasprotno pa se je v letih 1931. in 1932. vrnilo 16.000 oziroma 20.000 ljudi več, kakor pa se jih je izselilo.

Docela podobne so razmere v prekomorskih deželah. V Združenih državah, Argentini, Braziliji, Mehiki, Avstraliji in Novi Zelandiji je do l. 1930. stalno naraščal presežek novih doseljencev nad odhajajočimi. Od tega leta dalje, ki pomenja skoraj za vse države preokret, pa ta presežek hitro pada in se leta 1932. izpremeni celo v primanjkljaj. Prvič v zgodovini republike Argentine je bilo l. 1932. več inozemskih delavniš moči, ki so jih oblasti odpravile ali so se sami vračali v prvotno domovino, kakor pa novih doseljencev. In sicer je znašal doseljenjski primanjkljaj 1932. leta v Argentini 12.000, v Severni Ameriki 47.000, v Avstraliji 12.000 itd. Izseljenci, ki so se iz prekomorskih dežel zgrinjali nazaj v Evropo, so se delili na Veliko Britanijo, Nemčijo, Irsko, Italijo, Španijo in Portugalsko itd., ki so v letih 1930.—1932. prejele več svojih državljanov iz prekomorskih dežel nazaj, nego so jih tja poslale. Samo Poljska predstavlja v tem pogledu v Evropi izjemo, ker so njeni izseljenci večinoma ostali onstran oceana. (Statistiko o jugoslovanskem izseljenjskem gibanju smo že objavili).

Ta vpliv gospodarsko kritičnih dob na izseljevanje in preseljevanje ni nič novega ter je znan že iz prejšnjih časov. Nikoli pa nčinek ni bil tako splošen in dolgotrajen. Vsekakor kažejo najnovejše številke iz nekaterih delov sveta, da se razmere vendarle zopet obračajo na boljše.

Senatorji in poslanci obiščejo pokopališča junakov na Krku in vso jadransko obalo

Belgrad, 5. apr. AA. Priprave za potovanje narodnih poslancev in senatorjev na Primorje in Krk, se bližajo h koncu. Ladja odplove s Sušaka 9. maja 1934 ob 7 jutraj in se bo ustavila v Crikvenici, Novem, Senju, Rabu, Preku, Biogradu, Sibeniku, Trogiru, Splitu, Makarski, Korčuli, Dubrovniku, Hercegovinu in Kotoru. Iz Kotora poljejo izletniki v Cetinje in Budvo. Po povratku v Kotor se vožnja nadaljuje v Bar in Ulcinj, od ondod pa na Krk, kamor prispjejo 16. maja ob 7 jutraj in ostanejo tam ves dan. Narodni poslanci in senatorji bodo za bivanja na Krku izkazali dolžno čast našim

junakom in velikom iz dobe svetovne vojne ter se bodo poklonili grobovom padlih herojev, ki počivajo na Krku, in jim položili vence na grob. Na povratku s Krka si bodo narodni poslanci in senatorji ogledali Caviat, Dubrovnik, Vis, Komiz in Višev, Hvar, Split in Krk. Razen navedenih krajev je na programu tudi obhod celotne obale Jadrana in otokov. Potovanje se bo vršilo kar najskromneje. Zato ne bo nikakih banketov in slinčnega, ker so na ladi zagotovljena prenočišča in prehrana. Vse gre na breme udeležencev samih v sorazmerju s stroški.

Nova ruska prestolnica?

Pariz, 5. apr. AA. Po vesteh iz angleških virov proučuje sovjetska vlada možnost prenosa ruske prestolnice iz Moskve v Svetlovsk, nekdanji Ekaterinburg na Uralu. Ta svoj ukrep bo utemeljila s preobljudenostjo Moskve. Moskva šteje zdaj 3 in pol milijona prebivalcev.

Nova nesreča v Hakodate

Tokio, 5. aprila. p. Japonsko mesto Hakodate je zadela nova nesreča. Niso se prešteli vseh žrtve velike požarne katastrofe, ko je prišlo do nove velike eksplozije benecola, ki je zanesla nov požar. Sedaj je požar zajel okoli 70 hiš, ki so vse porušene, in je zahteval dve smrtni žrtvi, okoli 15 oseb pa je bilo hudo ranjenih.

Komunisti zborujejo

Amsterdam, 5. apr. c. Šele sedaj se je zvedelo, da se je ob veliki noči v Amsterdamu vršila zelo važna tajna seja komunistične internacionale, katere so se udeležili delegati iz Moskve, Francije, Belgije, Anglije in Nizozemske. Iz Francije, Belgije, Nizozemske in Anglije so prišli glavni voditelji socialne demokracije, med temi predvsem diplomatski urednik pariškega »Populairea« Rosenfeld in pa glavni tajnik angleške železničarske organizacije Gill. Na tej konferenci so se določile podrobnosti glede priključitve II. internacionale k III. internacionali.

Celjuskinci dobre volje

Moskva, 5. aprila. k. Ruski letalec Babuškin, ki se je vrnil z ledene plošče, na kateri so brodomci »Celjuskinci«, pripoveduje, da vsi člani delajo ves dan. Zgradili so si močna stanovanja in si jih še grade na drugih mestih. Razpoloženje med brodomci je dobro in imajo vsak večer posebne zabave. Izhajajo tudi časopisi, ki jih stalno obvešča o vsem novem po svetu. Imajo tudi majhno gledališče in komorni orkester, ki vsak večer igra koncerte iz Beethovna.

Anglija - Poljska

London, 5. aprila. AA. Prihodnji teden prispe v London odposlanstvo lastnikov poljskih premogovnikov. Razpravljali bodo z lastniki angleških premogovnikov o tržiščih in cenah. Do sestanka je prišlo na pobudo angleške vlade. Ta pogajanja so v zvezi z angleško trgovsko mislijo, ki je bila nedavno tega na Poljskem. Važna so tudi radi tega, ker se bodo v kratkem pričela splošna pogajanja med Poljsko in angleško vlado glede splošne trgovinske pogodbe.

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo in nekoliko topleje.

Utrinki

TOLIKANJ RADODARNA PRIRODA

Je čudno skopa z genijalnimi možmi; in če se porodi genijalen mož, delujejo proti njemu človeške razmere, zavist in bojazen tako silno, da smemo smatrati za epohalen dogodek, če stopi genijalen državnik na državno krmilo. Tudi v poslednjih evropskih dobah je bilo genijalnih državnikov, ali vsak je bil kaj hitro izpodrinit, Zavist tekmecev, kritik nasprotnih strank in oba bojazen pred novimi idejami, vse to mu je izrilo krmilo iz rok. Državno krmilo pa so vedno dobro pogodili gladki možje navadne čelne visokosti, ki se, kar se bje njih zmoglosti, niso drigoli nad sredmernostjo, dasi so bili za obdobjem svojega vladanja. Posameznik ljudstvo v takem razmerju ni moglo uspevati. Navaden vzornik ne more biti, kdor gleda dan na dan razuzdanost in kričevnost. Zadovoljstvo ni tam, kjer je večina ubožna, a bogata samo neznatna manjšina, ki se je nakopala bogastvo, zlorabišča

svojo svobodo ter imovinsko stisko države in državljanov. Tako je počasi izginila domovinska ljubezen, ker je domovina krah jemala, ne da bi ga dajala. Sploh je vse tako kakor ondat, ko je Bog naročil očuku Noetu, naj si steže ladjo.

DOČIM DRAVE TEKMUJEJO

o vojnih silah in o iznajdbah novih branil in gonilnih, vse druge naloge omikane države odkladajo, asak dan od danes do jutri, vzdihujejo državljani pod bremenom, ki jih komaj zmagujejo, uporabljajo vse duševne in gmojne sile. Naposled pa opesha vsaka moč, izdelki teorije in rokodelstva se ne morejo razpčevati, ker rastejo ubožnost očira prodajo doma, v inostranskih deželah pa je tržišče zaprto, nekaj po tekmozanju dežel, ki prodajajo ceneje, nekaj po lažnjivih domačih izdelkih. Posamezniki so obubožali, zato tudi državam primanjkuje sredstev. Tako so prišle države polagoma pod lajno, a celna oblast lastnikov celikega premišnega imetka,

+

Vsem sorodnikom in prijateljem naznanjamo žalostno vest, da je naš predragi mož oziroma ljubi oče

Franc Mihevc
zvaniknik I., drž. žel. v pok.

dne 5. aprila 1934 ob 7 zvečer, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v soboto, 7. t. m. ob 4 popoldne iz hiše žalosti Spodnja Siska, Medvedova 25, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana VII., dne 6. aprila 1934.

Ivanka Mihevc roj. Teršar, soproga; Franjo, sin; Meri, hčerka — in ostalo sorodstvo.

Papež slovenskim romarjem

Slovenci pri sv. očetu

Poročali smo že, da se je o Veliki noči udeležilo proglasašenja Don Boska za svetnika in sklepa sv. leta v Rimu tudi okrog 170 Slovencev, katerim se je pridružilo 18 hrvaških romarjev. To skupino je sv. oče sprejel v posebni avdienci dne 2. aprila ob pol sedmih zvečer. Avdiencia je bila nad vse prisrčna. Papež je obšel čisto po domače in očetovsko t.i. dvorane, v katerih so bili romarji razvrščeni. — Spremljati so ga smeli monsig. Madjerac, salezijanski inspektor dr. Walland in kanonik dr. Mihael Opeka, ki je po izrecnem nalogu škofovem zastopal ljubljanskega škofa in škofijo pri svetniškem proglasašenju Don Boskovem. Sv. oče je dal vsakemu romarju poljubiti papeški prstan s svetinjami — kar v zadnjem času ni več v navadi — in je tega in onega kratko ogovoril. Med tem so ves čas prepevali salezijanski bogoslovski slovenske Marijine in velikonočne pesmi. Ko je sv. oče obšel vse romarje, jih je zbrane v eni sami dvorani, tako-le nagovoril:

»Dragi in ljubljani sinovi in hčere: Vi ne veste, kako smo veseli, da Vas imamo pri sebi v tej hiši, ki je hiša skupnega očeta vseh vernih. Veseli smo, da ste prišli k nam ravno za tako posebno lepe slovesnosti, kakor so slovesnost Velike noči, ki je v Rimu od nekdaj vsa veličastna, pa tudi za slovesnost svetniškega proglasašenja in konca svetega leta. V cel. teh slavnosti ste se želeli udeležiti in ste hoteli ne samo zraven biti, marveč se tudi s pravo pooblastitvijo ž njimi okoristiti. Saj ste povsod, kjer ste nastopali, dajali lep zgled verske vneme in zlasti tudi ljubezni do skupnega očeta, do namestnika Kristusovega na zemlji. Mi to vamso ljubezen in zvestobo cenimo tembolj, ker vemo, da ste z žrtvami podvzeli svoje romanje; zakaj prišli ste od daleč, in tudi vašim deželam — kakor vsemu svetu — stiske časa niso prizanesle. Zato smo vas še posebno veseli in se vam moramo za poštrevnost naravnost zahvaliti. Nič pa ne de, če je bilo treba vedel romanja kaj trpeti, saj to spada k pokori in le s pokoro dobimo odpustek svetega leta, t. j. odpustjenje kazni za greh, odpustjenje, ki se je pričelo takrat, ko je Odrašenil preliil svojo kri za re-

šenje sveta. V 1900-letni spomin tega odrešenja je bilo postavljeno to sveto leto in vsi ste prišli, da bi utrgali od njegovih sadov. Prišli ste pa tudi zaradi Don Boskove proglasitve za svetnika. Don Bosko spada kakor nalašč v sveto leto, moji predragi sinovi in hčere. Zakaj on nam je pokazal, kako je treba porabiti sadove odpustjenja in odrešenja. Ti sadovi se morajo kazati v svetem, krščanskem življenju, tistem nadnaravnem življenju, za katero je prišel na zemljo Kristus, da ga imamo in v obliči imamo. Vi, preljubi sinovi in hčere, to vzvišeno življenje v svojih dušah že gojite; saj ste čobri otroci sv. Cerkve, dobri kristjani — kako pa bi bili sicer prišli k očetu, če ne bi bili dobri otroci! Ze sama vaša navzočnost le-ta nam je priča, da ste vneti verniki. Zato pa vam ni treba drugega, nego da skleneite, taki ostati. Nadaljujte s svojim krščanskim lepim življenjem! Nadaljujte!

Blagoslovljamo vas in vse, kar je vašega. vaše družine, starše, otroke, bolnike, starčke. Blagoslovljamo pa tudi vaše duhovnike, ki vam posredujejo odrešenje in razvijajo v krščansko življenje. Blagoslovljamo vse redovne osebe, ki duhovnikom pri tem pomagajo; pa tudi vse svetne ljudi, ki z duhovniki po katoliški akciji za isti namen delujejo. Velik naš blagoslov velja zlasti vašim škofom, našim preljubim sinovom in pastirjem vaših duš; zakaj vem, koliko dobrega oni za vas store, za vašo nadnaravno življenje; vemo pa takisto, da če so blagoslovljeni očetje, bodo blagoslovljene tudi družine. Zato vaše škofo s prav posebno velikim blagoslovom blagoslovljamo. In tako naj pride tedaj nad vse blagoslov vsemogočnega Boga Očeta in Sina in Svetega Duha!

Ta govor svetega očeta sta drugi dan romarjem raztolmačila dr. Opeka v slovenskem in msgr. Madjerac v hrvaškem jeziku, in sicer pri slovenski službi božji, ki so jo imeli romarji v hrvaški narodni cerkvi pri zavodu sv. Hieronima.

Veliko je bilo navdušenje med romarji, ki so se po šestih dneh odsotnosti v sredo na večer vrnili zdravi in srečni iz Rima.

Iz prazgodovine Slovenije

Pri Radečah so ob priliki gradnje banovinske ceste odkrili jamo iz stare kamene dobe - Raziskovanja vodi prof. Brodar

Celje, 5. aprila 1934.

V Njivicah pri Radečah je bila ob potoku Sapota pred kratkim odkrita ob priliki gradnje banovinske ceste Radeče—Litija jama, v kateri so delavci zasledili kosti, ki so se izkazale kot kosti jamskega medveda (Ursus spaeleus). Jama je velika 30—35 m² in je bila že od konca diluvija popolnoma zaprta. Šolski upravitelj v Radečah gosp. Pečnik je o tem takoj obvestil g. prof. Brodarja v Celju, znanega raziskovalca Potočke zijaške, ki si je še isti dan ogledal drugo najstarejšo postojanko iz prazgodovinske dobe naše domovine.

G. prof. Brodar, ki velja doma in v inozemstvu za našega prvega znanstvenika na tem polju, katero ime si je pridobil z raziskovanji Potočke zijaške, si je že, kakor zgoraj omenjeno, takoj ogledal novo jamo in najdbe. Pri nadaljnjem preiska-

vanju jame se je kmalu pokazalo, da gre za novo postajo iz starejše kamene dobe. Kostil jamskega medveda se ne nahajajo samo v površnih plasteh, temveč segajo nad 2 m v globino. Kostil so deloma cele in nakopičene večinoma ob stenah, deloma razbite in raztresene po plasteh v vsej jami. Med kostmi je bilo ugotovljene mnogo primitivne kostne industrije diluvijalnega človeka. Pri nadaljnjem kopanju so v globini približno 1.50 m ugotovili plast, ki vsebuje tudi kamenene artefakte človeka iz diluvija. Ognjišče še ni odkrito nobeno, pač pa so našli ožgane kamne, kar bi dokazovalo, da se je tu mudil človek. To je poleg Potočke zijaške druga postaja iz starejše kamene dobe v Sloveniji. G. prof. Brodar vodi strokovno izkopavanje po naročilu Muzejskega društva v Celju, g. inž. Fink, ki vodi gradnjo ceste, je znanstvenemu raziskovanju v vsakem oziru zelo naklonjen.

Velikonočno zborovanje Slomškove družbe

Tudi letošnje običajno velikonočno zborovanje Slomškove družbe, ki ga je imela dne 5. aprila t. l., se je izvršilo ob zelo lepi udeležbi. Prav zelo sta ugajali obe predavanji, ki so ju zborovalci in zborovalke z največjo napetostjo poslušali.

Prvo predavanje je imel univ. prof. dr. A. Gosar »O stanovski ureditvi države«. Iz tega predavanja, ki prav za prav ne spada naravnost v okvir učiteljskega zanimanja, a kaže, da se Slomškova družba kot kulturna organizacija zanima za vsa sodobna vprašanja, posebej v kratkem: življenje se ne razvija enakomerno. Niha iz ene skrajnosti v drugo. Prvi povojni čas nam je prinesel široko demokracijo, po kateri naj bi prišli vsi do javnih pravic. Kmalu nato se je pojavila druga struja, ki je imela docela protidemokratski značaj. Skrajnost tega naziranja je boljševezm, pa tudi fašizem, pa naj ga pogledamo v italijanski ali nemški luči. Papeška okrožnica Quadragesimo anno je v mnogem poudarila stanovsko misel, ki je obenem za današnjo dobo zelo značilna. Danes po desetih letih se je pa začelo pojavljati popolnoma drugo stremljenje, kakor takrat namreč, demokracija v splošnem pomenu je odpovedala. Danes svet pričakuje že nekaj drugega. Vzroki te izpremembe so v napakah običajne demokracije. Osnovna misel demokracije, ki ima svoj začetek v času francoske revolucije, je, da so vsi ljudje bratje. Razvoj časa pa je pokazal ravno nasprotno: ljudje, zlasti tretji stan, že izdavn niso imeli enakih pravic z drugimi ljudmi. Kmalu se je pod demokracijo razumelo svobodo politike in gospodarstva. Izkrystaliziral se je svojiski pojem ljudstva. Narodu, ljudstvu so pripisovali suverenost in vsi zadevah. Takrat je demokracija ustrezala ljudskim zahtevam, ko jim je dala osnovne pravice. S tem pa je tako rekoč izpolnila svojo nalogo. A ni dolgo ostalo pri tem. Tehnika je dala pobudo tudi za razvoj, ne samo za gospodarstvo in politiko. Pokazalo se je, da je še neka druga struktura ljudstva, gospodarskega in socialnega značaja. Do tedaj je bil parlament reprezentant ljudstva, zdaj pa je postalo ljudstvo drugo kot je bilo tedaj. Pokazalo se je, da ni vsak zastopnik ljudstva znal zastopati vseh vprašanj, ki jih je dala novejša doba: carina, obrt, kmetijstvo, delavstvo. Tako vemo, da je vsak skušal napraviti iz teh vprašanj politikum. Tako je nastala šarljiva krilatice nekega ministra, da se parlament vika v vse stvari z univerzalno nekompetentnostjo. Tako se je dogajalo, da je padla vlada ali se je ohranila, kakor je to kazalo parlamentarnim zastopnikom, propore pa je omogočil najrazličnejše kombinacije zastopnikov ljudstva, tako da je moralo priti do nereda. Te organizatorične in tehnične napake so bile vzrok, da je ideja demokracije prišla

v drug štadij. Razvili so se protidemokratski pokrite. Mizerija povojne dobe, težka gospodarska kriza in vsa življenjska vprašanja so postala silno težka. Ljudje, ki so v bedi, pa ne morejo dolgo študirati, kako bi si odpomogli. Oprimejo se radi preprostih gesel, ki jim obe-tajo pomoč, če tudi pogosto ne pride.

S podajanjem tega zgodovinskega razvoja demokracije in njenega propada je predavatelj prešel na stanovsko idejo. Demokracija je grešila, ko je imela človeka samo za državljana. Nujno je namreč potrebno, da pridejo tudi stanovni do veljave. Ne gre pa zopet, da bi se pa izključno vpoštevali samo stanovni. Kakor je prej grešila demokracija, tako bi grešila danes, ko poudarjamo stanovsko idejo, če bi ne hoteli priznati premnogih razlik. Treba je poseči dalje, poiskati skupno idejo demokratske in stanovske misli. S tem pridemo do skupne težnje, da naj bi vsak človek prišel tam, kjer gre za njegove zadeve tudi do besede. Kot državljani smo pač vsi enako prizadeti; tu je demokratsko načelo popolnoma pravilno. V osnovnih, splošnih, političnih vprašanjih moramo vztrajati pri načelih demokracije. Ko pa pregledamo težnje prebivalcev pokrajine, dežele ali občine, pa dobe vsa ta načela že gospodarski in soc. poudarek in se že grupirajo po raznih stanovih. Prav tako pri kulturnih in gospodarskih zadevah, kjer je potrebna samouprava. Če gre za kmeta, ne morejo drugi stanovi o njem odločati; če gre za kulturno vprašanje, imajo kulturni faktorji o tem odločati itd., kar je teoretično lepo povedano, a praktično težko izvedljivo. Saj se je treba bati, da bi s tem priznanjem pravice posameznim skupinam nastala tako rekoč država v državi ter bi druga drugi škodovala. Zgolj glasovanje in debatiranje ne bo privedlo do uspeha. Vidimo torej, da bo tudi pri tej razdelitvi morala biti ena skupina glavnina, ki naj bi predstavljal spoznamno tudi vse druge; s tem pa bi ostali tam kjer smo bili. Reforma bi morala iti dalje. Treba bi bilo primerne reforme političnega predstavništva, da bi prišli tako stanovni res do veljave. S tem pa ni rečeno, da mora nastati nova organizacija javnega življenja, ampak gre le za izpolnitve, da bi prišli stanovski, gospodarski in kulturni interesi skupin do veljave. Treba bi bilo tem dati javnopravni značaj. Ne smemo pa pozabiti, da je treba prilagoditi vsako stvar konkretnim prilikam časa in kraja. Ideala, ki bi ga od drugod prinesli in v naše razmere, ni. Gledati moramo, da tega, kar imamo, ne uničimo, ampak na tem starem gradimo.

Drugo predavanje šol. uprav. gosp. Pera Horna »Državljanska vzgoja v naših šolah« pa je posegla povsem v praktično življenje razrednega pouka. Predavatelj je na lastnih izkušnjah, ki jih je pridobil na svoji šoli, praktično pokazal, da je najtežja ovira za nacio-

Novega dela iščem! Ali Vam lahko pomagam?

Kadar se ločite velikega pospravila, mislite namel Jaz sem prava moč za umivanje oken. Jaz umijem okna da se svetijo kakor zrcalo . . . in utrem pot svetlobi v Vaše stanovanje! In nikdar ne ostanejo za menoj praški ali brazgotine — tako oprezno čistim vse!

VIM

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

Pogovor s 100 letno Kostelko

Sto let stara Slovenka-Kostelka

Včasih so ljudje bolj skupaj živeli

Banja loka pri Kočevju, 3. aprila.

Dan za dnem beremo o pripovedih in doživljajih starcev in starič, ki pomnijo še 60 ali 70 ali več let nazaj. Včasih se oglasi odkod celo kakšen stoletni Turek, drugod staknejo kar 150 let starega Hercegovca. Vsak, ki sam ne ve in ki zanj ni mogoče določiti, koliko je star, meni, da jih ima vsaj sto, če ne rajši več. No, take stvari se lepo pripovedujejo in poslušajo pozimi doma za pečjo in kdor ravno hoče, jih lahko verjame in se jim po mili volji čudi. Jaz naravnost povem, da v vse te »stoletnike« kratkomalo ne verjamem, saj vemo, kako so včasih šleli in zapisovali; za nekaj komolcev več ali manj!

Vse drugače pa je z našo slavljenko Uršulo Cetinski, ki je na velikonočni ponedeljek, t. j. 2. aprila 1934 dočakala svoj stoti rojstni dan. V banjski krstni knjigi je črno na belem, da se je rodila 2. aprila 1834. Saj se redkokdaj kaj sliši iz našega osamljenega kraja, saj smo tako rekoč na drugem koncu sveta in odrezani od ostalih Slovencev. In še takrat, kadar beremo kaj kakšno sporočilo iz Kostela, se dopisnik nima postaviti s čim

ramo in ti jo maha v pol ure oddaljeni Drežnik, kjer je imela prej kočico in nekaj njivic. Pred leti ji je hišica pogorela, a njivice hodi še sedaj sama obdelavat.

Na velikonočni ponedeljek sem jo dobil v banjskem župnišču, kamor jo je povabil g. župnik za njen stoti rojstni dan, ki je bil obenem njen najlepši velikonočni praznik, kar jih je bila doživela. Tako je sama priznala.

Pomenek z našo stoletnico je nekoliko težak, ker jo sluh zapušača, sama pa se prav dobro in razločno pripoveduje in tudi spomin je še ni zapustil. Takole je očrtala svoje dosedanje življenje:

»Kdaj sem zagledala luč sveta, ki jo še zmerom gledam, že veste. Ko sem imela 20 let, sem se poročila (27. februarja 1854) z Matijem Cetinskim. Bog nama je dal devet otrok, od katerih živita danes samo še dve hčeri: Helena, ki je omožena v Ameriki, je stara že 71 let, in Uršula, ki bo dne 11. aprila dopolnila 69 let. Pri hčeri Uršuli, ki je že sama preužitkarica, živim že dlje časa.»

»Kako pa ste živeli v mladosti? Ali se še kaj spominjate, ko so bili graščaki in tlaka (do leta 1848)?«

»Takrat sem bila še pastirica, kljub temu vem, da smo ob žetvi morali vsak deseti anop, ki je bil iz najlepše klasja, odločiti za graščino. Okrog so hodili graščinski hlapi in gledali, da jih nismo mogli nič prevariti. Gospodini smo morali hoditi tudi na tlako, poti smo morali delati itd. Dosti sem čula tudi o francoskih časih, a se več ne domislim... Tudi to vem, da smo včasih dosti slabše živeli kakor danes, pa je bilo vendar v Kostelu dosti več ljudi in bolj zdravi in krepi so bili. Kdo je v moji mladosti poznal kavo ali čaj ali bel kruh? Za zajutrek smo jedli močnik (sok) pa podmetaš (podmeteno zelje). Nekatera leta so bila pa posebno slaba, tako da smo pekli kruh iz opanjcev (prosene luskinke, ki ostanejo pri phanju ali stopanju) in iz posušenih ter zdrobljenih hrušk! Seveda, kdo je pa znal tako ravnati polje, kakor ga znajo dandanes? Zato tudi nismo nikdar toliko pridelali. Razen tega so prišle včasih še prav slabe letine in tedaj se nam je kajpada slabo godilo. Samo to se mi čudno vidi, da je bilo tedaj več ljudi v Kostelu kakor jih je sedaj. V vsaki vasi je bilo najmanj 20 do 30 ljudi več, nego jih je danes in še ti, kar jih je, niso tako čvrsti, kot so bili ljudje v moji mladosti. O nekem možu so mi pravili mati, da v zobeh nese poln kobol (škap) vode! Ne vem, kako so ljudje tako na nič prišli!«

»Kaj pa, ali so imeli Kostelci v vaših mladih letih drugačne navade kot jih imamo danes? Kako so bili oblečeni?«

»Uh, včasih je bilo vse drugače. Ljudje so bili nekam večji prijatelji med seboj in so bolj skupaj živeli. Kakšno življenje je bilo poleti ob žetvi, ob mlačvi ali ob mencanju žita! Pa kadar smo lan rifljali in trli in pozimi, ko smo preli! V kakšno hišo se nas je natrskalo do zadnjega prostora in potem smo popevali in pravili štorije. Lepo je bilo! Ali tedaj so ljudje nosili še vso obleko iz domačega platna; moški in ženske so bili v belih prtenih oblekah. Nekateri so imeli posebno lepe »brhane« in kolarde okoli vrata. Tudi to mi je še ostalo v spominu, da so vsakemu nezakonskemu dečku ljudje v lase zastrigli križ, nezakonski deklici pa so pristrigli lase pri ušesih. Tako so jih zaznamenovali...«

Tako smo se pomenkovali do večera. Marsikaj je še povedala naša stoletna Kostelka, ki ima tako dobre oči, da še vedno sama brez očal šiva in vtakne šivanko. Tek ima pa tako dober, da je zadovoljna v vsako jedjo, samo če je za dosti! Vendar rada pripominja, da ima zelja in krompirja doma dovolj in da bi bilo dobro, ko bi dobila kaj boljšega, ker je že slaba. No, v župnišču zmerom radi izpolnijo njene skromne želje, za njen stoti rojstni dan pa so jo prav imenitno pogostili.

Ko smo se pred nočjo ločili, sem bil prepričan, da bo naša stoletnica dočakala še več ko eno ali dve leti nad sto. In če v drugih stvareh banjska župnja in Kostel nima nobenega rekorda, ga bo v času, ko vse drvi za rekordi, morda vsaj v tem dosegla, da bo imela najstarejšo Slovenko.

Pripis: Če bi skromnost in hvaležnost stare ženske komu ganila srce, da bi ji hotel v tej visoki starosti s kakšnim majhnim darom napraviti veliko veselja in ji privoščiti kak pribojšek, naj pošlje kar na župni urad Banja loka pri Kočevju. Ženica pa bo za vsakega molila, kakor ponavadi iz hvaležnosti obljublja in dela.

— Pri odebelelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Frans Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

drugim kakor z revščino ali pa s škodljivimi divjimi zvermi. To pot se pa vendar lahko pohvalimo tudi še s čim drugim: s stoletno Kostelko! Mišlim, da nimate povsod sto let starih mož in žen!

Ko sem sredi velikega tedna prišel domov, sem jo srečal v Banji loki. Zakaj nikar ne mislite, da je že tako obnemogla, da sedi samo doma pri peči ali leži v postelji. Kaj še! Skoraj ves božji dan je pokonci. Vsak dan prihaja k sveti maši, sem in tja hodi vedno brez palice in to tudi pozimi in ob najhujšem mrazu ter najslabši poti. Poleti pa jo lahko vidiš, kako po sv. maši zadene motiko na

nalno udeleževanje in vzgojo baš ta, ker se mladina, zlasti podeželska, tako rada podcenjuje in je malodušna. Pokazal je tudi čisto praktično lek proti temu, namreč: spoznavanje lastnega naroda in države. V premnogih slučajih je treba odpraviti nerazumevanje, ki je še med ljudstvom prav, pri otrocih. Podal je tako zanimive razgovore in dvogovore iz vseh predmetov šolskega pouka, da so mu poslušalci tako živo pritrjevali, kakor že dolgo ne in se je v splošnem izrazila želja, naj predavanje objavi v »Slovenskem učitelju«.

Pri slučajnosti tega podali učiteljici Učanka rje v več nasvetov, kako bi se dopisovanje slovenskih otrok z drugimi narodi dalo obširneje izvesti, kar bi prav posebno služilo ideji miru. Pokazali sta razne izdelke otrok svoje šole, ki so jih v zimskem času pripravili, da jih odpošljejo svojim daljnim prijateljem odstran morja. V podrobnosti so se obravnavale tudi možnosti glede počitniškega obnena zboru in izleta. Tovarš Grad pa je povabil na protialkoholni kongres, ki bo v letošnjih počitnicah v Sarajevu.

Liubljanske vesti:

Cestna dela spomladi

Ljubljana, 5. marca.

Dela se lepo vreme in ako bo držalo še nekaj dni, prično v Ljubljani v kratkem z nekaterimi večjimi cestnimi deli, kolikor si jih je za letošna dala v program mestna občina.

Letos bo med drugim regulirana Emonska cesta v spodnjem delu, kakor si jo je zamislil mojster Plečnik. Cesta bo regulirana na vso širino trnovskega mostu. Regulaciji pa so na poti znani krakovski vrtovi med Krakovsko in Gradaško ulico ter neka luža ob Emonski cesti. Z lastniki krakovskih vrtov je bil že dosežen sporazum, da bodo ob cesti pod pogoji, zunje ugodnosti, odstopili nekaj metrov potrebnega sveta. Mestna občina jim bo za odstopljeni svet dala ob Zeleni poti na svojem zemljišču sedemkrat toliko sveta ter jim ob Emonski cesti še postavila brezo oviro. Glavno oviro pa dela luža ob kolenu Emonski ceste, ki jo bo treba na vsak način odstraniti. Mestna občina se sedaj še pogaja z lastnikom in je upanje, da se doseže sporazum, nakar se bo mogla regulacija brez ovir izvesti. Lepi krakovski vrtovi bodo sicer nekoliko manjši, ohranjeni pa bodo.

V nekaj dnevih prično z nadaljevanjem del na Vilharjevi cesti. Ta cesta bo letos dovršena. Na vrsti je najprej naprava cestišča čez bivše zemljišče tvrde škrbe in Bartol, ki je že last mestne občine.

Sredi tega meseca prično s tlakovanjem Bleiweisove ceste med Gregorčičevo ulico in

Aleksandrovo cesto. Bleiweisova cesta bo, kakor znano, tlakovana z vlijanim asfaltno. Ta del ceste bo tlakovala tvrdka Res iz Zagreba. Za prvi maj pa je razpisana licitacija tlakovalnih del za Bleiweisovo cesto med Tržaško cesto in S. Gregorčičevo ulico. Tlakovalna dela na tem malem delu so preračunana na znesek 250.000 Din. V načelu pa je že tudi odobren kredit za tlakovanje dela Bleiweisove ceste med Aleksandrovo in Gosposvetsko cesto. Strokovno poročilo o tem delu je že v pregledu in ko bo odobreno, bo razpisana tudi dražba za ta del Bleiweisove ceste.

Včeraj smo poročali o nameravani obnovi tlaku ob krožni tramvajski progi. Mestna občina je dosedaj skupno naročila 161 vagonov drobnega tlaka, ki dospe vsak čas. Vsak vagon teh malih kock velja po 4000—4200 Din. Povsod, kjer je bil tlak razdrt, bo tudi obnovljen. Poleg tega pa bo tudi tlakovani gornji del Dunajske ceste od železniškega prelaza do Pokopališke ulice, ki je sedaj tlakovani z velikim regularnim tlakom. Ta tlak bo sedaj pobran s ceste ter bo po možnosti uporabljen za tlak tik ob tiru, ki mora biti iz velikih kock. Z obnovo tlaka na Poljanski cesti bodo uravnani tudi hodniki na Poljanski cesti, ki bodo v bodoče vzporedni s tramvajsko progo. Dalje bo napravljen tlak na Ambroževem trgu, kjer ga sedaj še ni bilo, prav tako v Fignerjevi ulici in na Sv. Petra cesti do Sarabona, napravljen pa bo tudi tlak ob vsej ostali krožni progi.

● Za univerzitetno knjižnico je darovalo Društvo tiskarjev v Ljubljani 1000 Din namesto venca na grob blagopokojnega tiskarja in bivšega dolžnega zasluznega predsednika g. Otomara Bambergarja.

● Ura na karloškem mostu. Včeraj so mestni službenici montirali na karloškem mostu javno električno uro. Pri montaži niso imeli srečne roke, zakaj s Karloške ceste bodo nanjo ovrle pogled kostanjeve veje z Rostoharjevega vrta ter bodo morali ljudje prav pod uro, če bodo hoteli vedeti, koliko kaže. Od Čestnovarja sem je pogled neoviran. Za obe strani pa bi bilo dobro, če bi jo montirali na drugo, ki stoji na desni strani mostu. Ker je ura že montirana, bo morala mestna občina prositi lastnika vrta, naj te veje odstrani.

● Blagajna Pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, posluje od 6. t. m. dalje za stranke dopoldne od 8—11.30, popoldne od 15—17.30. Ob sobotah pa nedeljeno od 7.30 do 13.

● Tramvaj in lovski psi. Uprava policije je bila pred kratkim odredila, da lovci, ki se poslužujejo tramvaja, ni dovoljeno imeti psov na voz. Ta prepoved je sedaj v toliko ublažena, da je potnikom dovoljeno imeti pse s seboj, morajo pa stati s pom na sprednjem stožniku ter vstopati in izstopati pri sprednjih vratih. To je pri vozniku. Seveda odgovarja potnik za vso škodo, ki bi jo pes napravil. S tem je zadeva vsestransko ugodno urejena.

● Požar na Rožniku. Kljub večnim opozorilom in pogostim gozdnim požarom v okolici Ljubljane se še vedno dobe spretnosti, ki ne pazijo, kam vržejo v gozdu gorečo vžigalico ali tleč cigaretni ostanek. Mestni magistrat je pred dnevi zagrozil v javnem razglasu z ostrimi kaznimi vsem tistim, ki bi kurili na ogroženih krajih ali ki bi v gozdu odmetavali tleče vžigalice ali cigaretna ostanki. Toda vse grožnje ne zaležejo dobi. Tako je včeraj dopoldne zopet izbruhnil na Rožniku velik gozdni požar, ki je bil še večji od onega zadnjic na Golovcu. Otroci, ki so se tam igrali, pripovedujejo, da je pričelo gori že okoli 9. vendar pa so bili gasilci obveščeni šele okoli poldneva. Gorelo je na istem kraju, kjer gori skoraj vsako leto in se ne more razviti noben lep gozd, namreč nad vilo gospe Marije Vere. Ko so gasilci dospeli tja, je bilo v plamenih že okoli 10.000 kv. metrov praproti.

SUKNO TEOKAROVIC

Vam nudi možnost, da dosežete največjo eleganco z najmanjšimi izdatki. Pletilno volno - odeje - boreti itd.

Kulturni obzornik

„Gorenjski slavček“ v Mariboru

Za slovo od letošnje glasbene repertoarne sezone smo ga na velikonočno nedeljo poslušali. Če je bil izbor primeren, bodo pokazale naslednje predstave. Zdi se pa, da ne bo ta tridejanska komična opera imela za gledališko blaginjo tistih blagodejnih učnikov, kakor so prireditelji pričakovali. Bornaš libreta v priredbi Luize Pesjakove ne dopušča nikakršnih odskih vzponov in razmahov: siromašna reč, ki je mogla ogreti le radi gorenjske sredine, kamor je dejanje položeno, zlasti pa radi A. Försterjeve živobarvne glasbe, v kateri zaslediš prijetne folklorne gorenjske zvokove, s tipično alpsko muzikalno emanacijo, pa tudi nekatere prvine Smetanove muzike. Posebno učinkovita je skladba oktetov (drugo in tretje dejanje). Veliko truda in strokovne usposobljenosti je zahtevala ta operna skladba od dirigenta Loizeta Herzoga, da je razpoložljivi orkestralni, solistični in zborni material povezal v homogeno podajajočo in ustvarjajočo skupnost. Le žal, da radi očitnih nedovoljenih, oziroma nemožnih investicij ni režiser V. Skrbinek uspel dati celotni uprizoritvi tistega bujnega zunanjega videza, ki ga občinstvo sprito libretne siromašnine upravičeno pričakuje, ter se ne more omejiti na uporabo starih sceničnih pripomočkov.

Vloga vdove Majde je bila pridržana gostinji go. Zamejč-Kovičev; njen alt je izredno svež, prodoren in odmeven. Znova je pokazala, da navzlic redkim nastopom, z izredno sigurnostjo in izkolnostjo obvladuje svoje grlo. Neralič je bil drugi gost; nastopil je kot Chansonette in z živahno dramatičnostjo stopnjeval učinke svojega žametno baritonale glasovnega bogastva. Z uspehom in

lahkoto je prenašal precejšnjo napornost vloge ob zaključku prvega dejanja. Udovičeva kot Minka, Barbičeva (Ninon) in Sancier (Franjo) so vsak po svoje in z običajno vestnostjo uveljavili svoje značne odrske in pevke odlike, dočim je Pavle Kovič skrbel v morda preobilni meri za dobro voljo in zabavo in njegovemu oskrbniku ob strani vseskozi posrečeni Medvedov pisar Rajdelj. Skrbinkov Lovro in Gorinski kremlar sta bila iz narodnega življenja verno povzeti markantni podobi, sel pa je bil F. Blaž. Z „Gorenjskim slavčkom“ je menda letošnji glasbeni repertoar izčrpan.

Konec poti v Ljubljani

Gostovanje Vladimirja Skrbinskega iz Maribora

Letos spel z uspehom ponavljajo dramatizirano Sherifovo vojno zgodbo „Konec poti“; delo vpliva še vedno kakor pred leti, režiserji (C. Debevec) je trdno postavljeno, do podrobnosti razčlenjeno, da počasnica, skoraj zategnjena katastrofa vojaškega oddelka s svojimi individualnimi življenji poraža do dna. Skoraj pa se vsiljuje misel, kako bi delo vplivalo, če bi bil potek igre nekoliko hitrejši. Obiskovalci reda B so v sredo 4. aprila imeli ugodno priliko, da so v vlogi stoika Stanhopea videli o. Vladimirja Skrbinskega, člana mariborskega narodnega gledališča. G. Skrbinek nam je z nekoliko ostrejšo in predornejšo, pa tudi okretno igro prinesel prav lepo spremembo. V trenutkih močnejših zunanjih poudarkov je bil prav srečen, dočim je v splošnem vendarle nekoliko teatralično osladen, česar v Ljubljani več ne poznamo. G. Skrbinek pa v splošnem zori v močnega igravca in njegovo gostovanje je bilo za nas lepo presenečenje; odkar smo ga zadnjič videli, je tudi mnogo napredoval. Take zamenjave v posameznih igrah so se že večkrat pričakovale, tu in tam; vedno daddo občinstvo in igravcem novega in potrebnega razgleda. F. K.

trave, dračja in grmičevja, v nevarnosti pa so bili tudi sosednji drevesni nasadi. Gasilo je deset poklicnih gasilcev, nekaj prostovoljnih, več otrok in dva stražnika. Gasilci so pri gašenju uporabljali motorno brizgalno in trenski avto. Po napornem delu se jim je v poldrugi uri posrečilo požar pogasiti; ker pa je pihal močen veter in je bila nevarnost, da se ogenj ponovno pojavi, je ostala na kraju gasišča straža več ur.

● Blaznež na trgu. Nenavaden obisk so imele včeraj jačfarice in prodajalke kuretine na trgu. Med njimi se je namreč pojavil neki že prileten možki, ki se je spakoval na čudne viže, prevračal kozlece in počel razne norčije. Ljudje so kmalu videli, da imajo opraviti z blaznežem. Ženskam se je možak zasmilil in nekatere so mu dale potice in drugih pribliškov, ki jih je možakar kar gotal in tudi spravil v žep. Prišli so pazniki in stražniki, ki so moža spoznali, da je že dolgo interniran v prisilni delavnici, kjer je sedaj blaznež. Blaznež je iz prisilne delavnice pobegnil, vendar pa je moral še isti dan nazaj.

● Za zastupljenjem umrla. Včeraj smo poročali o neki ženi, ki je predvčeršnjem v Beethovnovi ulici zavžila mnogo veronala ter so jo reševalci nezvestno prepelali v bolnišnico. Bila je to Franja Grilova, 61 letna babica iz Beethovnov

Mariborske vesti:

Letošnja gradbena sezona

vendar ne bo tako slaba, kakor se je skrajja obetalo. Dokaz temu je zadnja seja mestnega sveta, ki se je vršila v sredo zvečer na mestnem načelnstvu. Na dnevnem redu so bile same gradbene zadeve in pri tem celo razveseljivo število prošenj za novo gradbeno dovoljenje. Dobili so gradbeno dovoljenje: dr. Kristan Boris in Helena za zgradbo trinadstropne stanovanjske hiše na vogalu Tattenbachove in Kopališke ulice nasproti Narodnega doma. S to stavbo bo zaidana ena najobčutljivejših vrzeli v mestnem središču. — Cerin Martin za zgradbo visokopritlične stanovanjske hiše v Metelkovi ul. Lešnik Ivan za nadzidavo nadstropja na Pohorski cesti 9. — Grosek Ivan za enonadstropno vilo v Turnerjevi ulici. Za gradbeno dovoljenje je zaprosila tudi I. mariborska

Na mestu mrtva. V prvih popolnočnih urah se je pripetilo včeraj usodno smrtno naključje v Tattenbachovi ulici 19. Z balkona v III. nadstropju je omahnula upokojena učiteljica ročnih del gospa Marija Iglar, stara 62 let, ter strmoglavila v globino 13 metrov. Pri udarcu ob trda dvorišna tla je obležala na mestu mrtva s strtimi udi in zdrobljeno lobanjo. Ne ve se točno, kdaj in kako se je nesreča pripetila. Pokojnica je bodela na živih ter je verjetno poneli odšla na balkon, ker ji je postalo slabo. Ko se je nagnila na ograjo balkona, je omahnula v globlino. Njen soprog jo je pogrešil v sobi ob pol 4 zjutraj. Iskal jo je v stanovanju, potem pa še drugod ter naposled našel na dvorišču na strašno odkritje. O nesreči so bile obveščene pristojne oblasti ter je prišla na mesto policijska komisija z zdravnikom dr. Zorjanom, ki je ugotovila dejanski stan. Truplo so prepeljali v mrtvašnico.

Velika škoda. Ze tri dni zaporedoma je pritisnil sedaj ob jutrih hud mraz. Slana je napravila veliko škodo. Prizadeti so zlasti lastniki mareličnih in breskvinih nasadov, ki so se nahajali že v polnem razcvetu; s pridelkom tega sadja so okoličani mnogo zaslužili. Občutna je škoda tudi po vrtovih, kjer so že presadili občutljivo zelenjavo iz toplih gred.

Pogon avtomobilov z melanom študirajo pri mestnem avtobusnem podjetju. Plin metan se producira v naši državi ter se dobavlja v tekoči obliki. Pogon bi bil bajne za polovico ceneje kakor z bencinom, uporabljali bi se pa lahko sedanji motorji, na katerih bi bile potrebne samo malenkostne izpremembe. Če bi se sredstvo obneslo, ga nameravajo uporabljati predvsem na podeželskih in stranskih mestnih progah, dočim je za glavne mestne proge še vedno v načrtu elektrifikacija.

Delavski azil bo do konca tega meseca že pod streho. Pričeli so že z zidanjem drugega nadstropja, ki naglo napreduje. Azil bo na jesen gotov ter predan svojem namenu.

Mrtvaški zvon. V Slovenski ulici 40 je umrl v starosti 58 let zasebnik gospa Roza Braum. — Naj počiva v miru!

V Maribor pristojni vojaški obvezanci, ki so bili v poslednjih letih usposobljeni ter pričakujejo v tem letu poziv za odsluženje roka, ne stanujejo pa v Mariboru, imajo pravico do brezplačne vožnje

ulice 15. Kljub zdravniški pomoči pa je ni bilo mogoče več rešiti ter je včeraj zjutraj v bolnišnici umrla. Ali gre pri tem za nesrečo ali za samomor, nam ni znano.

● Najdene cerkvene stvari. Po cerkvenem vltomu v pokopališko cerkev na Vcu so sicer našli na pokopališču različne dele cerkvenih posod, ne pa masnih oblaci in sveč, ki ih je neznani viltilec tudi ukradel. Te stvari so bile najdene v sredo popoldne ob potoku Glinčici, kamor ih je skril. Naša sta te stvari neka tobačna delavka in neki otrok, ki sta nabirala regrad. Stvari so sedaj cerkvi vrnjene, za viltilecem pa manjka še vsaka sled.

● Dražbe. Mestna razglasna deska je zadnje čase redno prepleljena z mnogostevnimi razglasili raznih dražb. O dražbah po davkarji zarubljenih predmetov v prejšnjem mesecu smo že pisali. Sedaj pa je razglasena za 21. april ob 9 na magistratnem dvorišču zopet nova dražba. Davkarja je zarubila 117 strankam kar najbolj raznovrstne predmete. — Razglasena je dražba nekega posestva na Drenikovem vrhu, ki je vredno 114.000 Din in pride na boben 11. aprila ob 9 na sodišču soba 16. Prav tam bo 1. maja ob 9 dražba male hiše v Gradaškem predmestju, vredne 9000 Din. V obeh primerih je zahtevajoča stranka Mestna hranilnica.

tovarna pletenin (lastnik industrijec Reichmann) v Klavniški ulici. Namerava zgraditi dve stanovanjski dvonadstropni poslopji v Klavniški ulici. Zaenkrat je tovarna zaprosila samo za principiarno dovoljenje in sicer za troje dvonadstropnih hiš v imenovani ulici, zatrjuje se pa, da bo dve poslopji zgradila že letos, tretje pa prihodnje leto. Bil bi to prvi slučaj, da pričena mariborska tekstilna industrija investirati denar tudi v stanovanjske zgradbe. — Če k navedenemu še pristavimo, da se je zopet začelo delo v Osetovi trinadstropni stavbi na Glavnem trgu ter na zidanju Delavskega azila, je gradbena delavnost še precej živahna ter je upati, da se ne bodo izpolnila črnogleda proročanja iz lanskega leta.

iz kraja bivalci do poveljstva vojnega okrožja v Mariboru, kjer se morajo zglasti zaradi nadaljnje odprave. Zaradi pridobitve te objave se pozivajo starši prizadetih, da se zglaste v pisarni mestnega vojaškega urada v Mariboru, Slomskov trg 11, kjer dobijo tudi vse druge informacije v vojaških zadevah. Poveljstvo vojnega okrožja v Mariboru v bodoče ne bo dajalo nobenih pojasnitev ter se občinstvo opozarja, da zaprosi za vsa pojasnila edino v mestnem vojaškem uradu.

Slaba reklama. V kavarnah so se pojavili reklamni zvezki, ki jih je izdal nepoznan izdajatelj. V zvezkih so res lepe slike raznih naših naravnih krasot, zraven pa čedne slikane reklame za razne tvrdke. Tehnično je stvar lepo izvršena, le napisi so v taki slovenščini, da je joji.

Nezvestnost so pripeljali v bolnišnico okoli polnoči 19 letno Matildo Jare iz Vrbanove ulice. Ugotovili so, da je zavžila neko zdravju škodljivo tvarino.

Zasul. Ob Runkci cesti je kopal Miha Bobanec iz Studencev jarek. Nenadoma pa se je zemlja vdrla ter ga podsula. Iz nevarnega objekta so ga sicer kmalu rešili, zlomil pa mu je pritisk zemeljskih plasti desno uogo ter so ga prepeljali v bolnišnico.

Zaplenjeno meso. Tržni organi imajo dober nos. Zalotili so nekoga, ko je razkladal z avtobusa zaboj svežega mesa v teži 80 kg, ki ni bilo pregledano in predpisano žigosano. Meso so mu zaplenili ter ga bodo prodali revežem po znižani ceni. Da je lastnik žrtvoval nekaj dinarjev za pregled, bi se še sedaj veselil lažjega mesa...

Uporabna dovoljenja za nove zgradbe so dobili na zadnji seji mestnega sveta; Mariborska tvornica perila d. z. o. z., tovarna za izdelovanje perila in ovratnikov za obratne prostore na Tržaški cesti 8. — Avgust Ehrlich, tekstilna tovarna v Jezdarski ulici za prizidek in povečanje barvarne. — Veletgrgovina Pinter & Lenart za povečanje in adaptacijo skladišča na Aleksandrovi cesti. — Rojko Franc in Eliza za visokopritlično vilo v Metelkovi ulici.

Veliki adresar za mesto Maribor in širšo okolico izide tekotom leta 1934. 55.000 adres, romek delo „Reklame“. Hitite z naročili pri Tiskovni založbi r. z. o. z. v Mariboru, Gregorčičeva ulica 26, telefon 29-70.

Kreditna zadruga državnih namestencev v Mariboru obvešča svoje cenjene člane, da bo redni občni zbor v petek, dne 6. aprila ob pol 20 v poslovnem prostoru v Lekarniški ulici.

ne le s političnega, marveč tudi s kulturno-zgodovinskega zorišča. Je to bogata študija v poljudni obliki, radi česar bo po njej rad sešel tudi sleherni Slovenec.

★

„La documentation catholique“ štev. 674, 1933, ki izhaja v Parizu in zbira najvažnejše politične, gospodarske, socialne in kulturne dokumente iz vsega sveta, je objavila v celoti predavanje, ki ga je imel g. Franc Terseglav, eden najbolj aktivnih in odličnih slovenskih sociologov in urednik velikega katoliškega dnevnika „Slovenca“ v Ljubljani, dne 6. septembra 1932 na 4. kongresu katoliškega slovenskega starešinstva v Zagrebu o okrožnici „Quadragesimo anno“ in o udobnostnem duhu moderne buržoazije in ki je bilo pozneje ponatisnjeno tudi v „Času“ pod naslovom „Kapitalizem in marksizem v luči socialnih nauk papeža Pija XI.“. Odlična francoska revija prinaša predavanje v dobesednem prevodu in mu pristavlja tudi celo vrsto znanstvenih podčrtnih opazk in pristavkov ter hoče s tem povedati, kako važnost polaga na to znanstveno razpravo. Članek je opremljen s celo vrsto pojasnjevalnih podnaslovov in se bere v francosčini zelo gladko. Z veseljem beležimo ta dokaz katoliške solidarnosti, ki hoče, da vsi narodi in vsi ljudje prispevajo k zakladnici naših načelnih nauk, ki izvirajo iz krščanstva.

„Dějiny Slovinců.“ Pod tem naslovom ocenjuje dr. Otton Berkovec v čeških „Narodnih Listih“ (28. marca) Kosovo „Zgodovino Slovencev“, ki je izšla v „Jugoslovanski knjigarni“. Pisec poudarja zlasti, kako so Slovenci tvorili zid krščanstva in slovanstva in kako je bil glavni stebel slovenstva vprav kmet, ki je branil svojo zemljo, jezik in običaje. Poleg pozitivne ocene dela priznava Berkovec tudi bogate opremo knjige, ki prča, kako znajo Slovenci ceniti knjižno umetnost.

Nepojasnjn uboj na demarkacijski črti

Že leta 1920 se je zgodilo na demarkacijski črti v Baranji veliko krvoprelitje, pri katerem je padel poveljnik obmejne čete Dragiša Gjurčič. Gjurčič je nekaj dni pred svojo smrtjo prevzel poveljstvo čete, ki je varovala en obmejni odsek. V tem času je bilo zelo razvito tihotapstvo živin in živine na Madjarsko. Zato je Gjurčič začel velik boj proti tihotapcem, čemur pa so zelo nasprotovali člani finančne straže, trdeč, da nima te pravice.

Skupina kmetov, ki sta jo vodila Jovan in Nedelko Radivojevič, je meseca marca 1920 skušala prekorati madjarsko mejo. Naenkrat se je pojavila pred njimi finančna patrulja Vinka Franiča iz Zagreba in Dragutina Lončariča iz Senja. Oba finančna stražnika sta iz razdalje 150 m s puškami pričeli streljati na tihotapsko skupino. Pri tem je bil ranjen Jovan Radivojevič v kolko. Ko je slišal streljanje, je odšel Dragiša Gjurčič v spremstvu vaškega župana iz Vemende, Stevana Stankoviča na kraj dogodka in tam vprašal finančne stražnika,

zakaj sta ranila Radivojeviča. Namesto odgovora sta Franič in Lončarič naperila puški na Gjurčiča in Stankoviča. En strel je zadel Gjurčiča v želodec, tako da je kmalu umrl, medtem ko je bil Stankovič ranjen v desno nogo.

O tem dogodku je bila takoj uvedena preiskava. Finančna stražnika sta se branila, češ, da sta pravilno rabila orožje in da sta jih Gjurčič in Stankovič prva napadla. Kmalu zatem je bil baranjski trikotnik izprazen in je bila preiskava prekinjena, dokler ni okrogno sodišče v Pečuhu poslalo vseh spisov okrognemu sodišču v Sombor, ki je odredilo, da se preiskava obnovi. Franič in Lončarič nista mogla biti prijeta, dokler ni bil Franič prijet v poslopiju davčne uprave v Zagrebu, ko je ravno dvigal pokrovino. Pri obravnavi je okrogno sodišče oba obtožena oprostilo. Državni tožilec pa se je pritožil na apelacijsko sodišče, ki je prvo razsodbo razveljavilo in odredilo novo obravnavo.

Kongres jugoslovanskih katehetov

bo letos početkom julija v Mariboru ob desetletnici ondotege kateh. društva. Priprave dobro napredujejo. Da se uredi še nekateri nujni zadevi, bo prišel v ponedeljek, 9. aprila, predsednik lavantinskega kateh. društva, prof. I. Bogovič s tovarišem prof. Richterjem v Ljubljano, da bo poročal o dosedanjem pripravljavanem delu. Ljubljanski in drugi katehetje so vabljene, da se tega pomenka udeležijo. Začetek ob pol enajstih dopoldne v posvetovalnici Jug. tiskarne. Na sporedu je tudi razgovor o dopisu glede važnega vzgojnega vprašanja, ki naj bi ga zlasti meščansko- in srednješolski katehetje ne preslišali.

Šestkrat pogorel v 2 letih

Šoštanj, 4. aprila. V lanskem in predlanskem letu je »Slovenec« večkrat poročal o zažgetih požarih pri Skornišku v Lokovici. Petkrat je že moral Skornšek v kratkem času pretrpeti grozote ognja. Dvakrat mu je pogorel kozolec, dvakrat skedenj, enkrat hiša. Pet strašnih, uničujočih kresov na eni domačiji. Komaj je zrastle iz tal novo poslopje, že se je zarežal petelin v siju rdečih zubljev.

Pred dnevi pa se je zopet bliskoma raznesla po Lokovici in njeni okolici »stara« novica: »Pri Skornišku gori... Kozolec...« Reševalci ga kljub največji in najdržnejši požrtvovalnosti niso mogli rešiti. Šestič! Vsakemu je več kot jasno, da so ti kresovi zažgali na pobudo zlobnega človeka, ki mora biti docela pokvarjen, da je zmožen takih grobih dejanj v škodo bližnjemu. Ta človek pa se dosedaj še spretno skriva pred kaznjico.

V sredo dopoldne je gorelo v Gaberkih. Ogenj je nastal v hiši posestnika Deberska, p. d. Brezovska. Iz prvega nadstropja niso mogli rešiti ničesar. Uničena je vsa zalogo žita, obleke itd. Iz pritičnih prostorov so odnesli samo golo pohištvo. Hiša je bila lepa, na griču sloječa stavba ter je veljala za okras Gaberkom.

Koledar

Petek, 6. aprila: Sikst I., papež; Krescencija, devica.

Novi grobovi

† V Zabnici je v sredo zvečer odšla po plačilo v večnost gospa Apolonija Oman. Pokona je bila prava slovenska mati. Ziva vera in zaupanje v Boga ji je pomagalo nositi trpljenje, ki ga ji je naložila v življenju skrb za 9 otrok. Po trpljenju in nemiru življenja naj v miru počiva. Žalostnim iskreno sočutje!

† Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V začetku marca je žumerjem v St. Lovrencu nagloma umrla hčerka Kristina, a na veliko soboto so zvonovi, ko so se komaj oglasili, že morali zvoniti za pogreb matere in gospodinje Terezije Žumer, ki ji je na veliki četrti kap končala življenje. N. v. m. p.!

Za mame in otroke je zdrava kava Hag!

Ona je oproščena od mnogokratno škodljivega kofeina. Tudi otrokom in bolnikom dovoljuje zdravnik kavo Hag.

Naznanila

Liubljana

Veličastno pasijonsko igr »INRI« bodo vpriporili v dramskem gledališču v Ljubljani na belo nedeljo ob 15. poslednjič v letošnjem velikonočnem času.

I Trnovski odpravi v pripori dne 8. aprila v Karunovi ul. 14 Meškovo igr »Pri Hrasovih«. S to igrjo otvarja novo ustanovljeno društvo svojo prvo sezono.

I Kino Kodoljevo. Drevi ob 8 in jutri ob 8 dvojni spored: Cesarjev valček (Martha Eggerth) in Odraze se lomi (avijatiški film).

I Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5, in mr. Kuralt, Gosposvetska 4.

Maribor

m V Ljudski univerzi predava drevi ob 8 znani londonski profesor Mr. F. L. Edwards o angleški arhitekturi sedanjosti in preteklosti. Skioptične slike!

m »Maribor«! Moški zbor ima vajo drevi. Ker se začne z novim programom, se vabijo v zbor tudi novi pevci.

m v Studenih priredi moški zbor »Drave« jutri v soboto zvečer koncert. Sodelujeta solista Avgust Živko in Frano Lukeš s barlo!

m Akademijo priredi tukajšnja Zveza brezposelnih inteligentov dne 13. t. m. v tukajšnjem Narodnem gledališču. Na sporedu glasbene točke in odlomek iz Petrovičeve drame »Mrake«, ki ga izvaja oder ZML, izpopolnjeva ga pa dr. Vedralova. g. Neralič in vojaška godba.

Številke tudi varajo! Potrebno je znati čitati! V znamenitem kopanišču Naubem je v litru vode 33 gr mineralov. Od tega je 27 gr kuhinjske soli.

Vseh ostalih mineralov je samo 6 gr. V Radenci pride na 8 1/2 gr samo 1/2 gr kuhinjske soli. Kaj je močnejše? V Radenjskih vodah ni prostih mineralov (kuhinjske, grenke soli i. t. d.), nego so sami važni za zdravje. Zato so tudi Radenske vode bolj zdravilne in bolj pitne kot druge. Ze po par dnevih rednega pitja opazate velike spremembe na sebi in sebi!

Osebnosti

— Škof dr. Tomažič v Ljubljani. Te dni se je mudil v Ljubljani na obisku pri školu g. dr. Rožmanu mariborski škof g. dr. Tomažič. Včeraj se je vrnil v Maribor.

— Poroka. Včeraj dopoldne je v škofijski kapeli v Ljubljani poročil g. knezoškof dr. Rožman g. Zdenko Košakovo, hčerko uglednega ljubljanskega gostilničarja, in g. inž. Julija Gspana, sina bankega svetnika. Pri tej priliki je g. knezoškof imel mladima poročencema globok in prisrčen nagovor. Mlademu paru naše iskrene čestitke!

Cerkveni vestni

Stolna kongregacija Marijinega varstva ima danes, 6. aprila, popoldne ob 5 redni shod. Razdeljene listke prinesemo izpolnjene s seboj.

Ostale vesti

— Sprememba voznega reda lokalnega vlaka na progi Zalog—Ljubljana gl. kol. Zaradi spremembe uradnih ur pri državnih uradih v Ljubljani odhaja lokalni vlak Zalog—Ljubljana pričenši z 9. aprilom t. l. iz Zaloga ob 14. uri 30 min., iz Device Marije v Polju ob 14. uri 56 min. ter dospe v Ljubljano gl. kol. ob 14. uri 45 min.

— Potrjeni dijaki, ki še niso končali svojih študij naj takoj, vsaj pa do 15. t. m. zaprosijo za odložitve kadrske službe, če tega došle še niso storili. Sicer bodo brezposelno vpoklicani v kader in se njihove naknadne prošnje ne bodo vpoštevale. Prošnje naj se naslovijo na pristojno komando vojnega okrožja. Biti morajo kolkovane s kolkom za 5 Din ter im mora biti priložen kolek za 20 Din in pa s kolkom potrdilo šole, da so redni učenci.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 26 je objavljena »Naredba glede banovinskega proračuna dravske banovine za leto 1934-35«, dalje »Pregled proračuna občnih izdatkov in dohodkov ter proračunov izdatkov in dohodkov pridobitnih podjetij, zavodov in ustanov dravske banovine za leto 1934/35.«, »Pravilnik o banovinskih davčnih dravske banovine«, »Naredba glede proračuna izrednih izdatkov in dohodkov »Bednostnega sklada« dravske banovine za leto 1934/35«, »Proračun izrednih izdatkov in dohodkov »Bednostnega sklada« dravske banovine za leto 1934/35«, »Pravilnik o izredni davščini delojemalcev in službovalcev«, »Razglas o znižanju potnih povprečnih banovinskih zdravnikov in združenih zdravstvenih občin in sester pomočnic in »Objave banske uprave o pobiranju obč. trošarin v letu 1934«, ter v št. 27 od 4. t. m. »Dodatni sporazum k pogodbi o trgovini in plovnosti med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Albanijo«, »Naredba o opravljanju prisahe po članih sodišča rudarskega zavarovanja«, »Odločba o izpremembi čl. 7 uredbe o prvem in občasnem pregledovanju in žigosanju meril, merilnih priprav, sodov, steklenic in posode«, »Odločba glede dokaza o izobrazbi za zvanje strojnika II.«, »Razpisa: — pojasnilo o oprostitvi strojev iz prost. 649 in 653 car. tarife; — odločba

Celje

e Ustanovni občni zbor »Poselske zveze v Celju« bo v nedeljo, dne 8. aprila ob 4 popoldne v Domu v Samostanski ulici.

Drugi kraji

Ptuj. Gospodinjaki tečaj v Ptuj bo v prostorih Mladice; s poukom se prične v ponedeljek 9. t. m. Prijave se sprejemajo do sobote 7. t. m. Velenje. Prosvetno društvo vpripori v soboto ob 20 in na belo nedeljo ob 15 v društvenem domu v Šmartnem »Moč uniforme«.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20

Petek, 6. aprila: »Visoška kronika«. Red C. Sohota, 7. aprila: »Bratje Karamazovi«. Premijera. Izven.

Nedelja, 8. aprila ob 15: »INRI«. Izven. Poslednja letošnja vpriporitev. Cene od 6 do 20 Din. — Ob 20: »Bratje Karamazovi«. Izven.

Opera

Začetek ob 20.

Petek, 6. aprila: »Zaveto«. Sobota, 7. aprila: »Viljem Tell«. Gostuje ga. Zinka Kunčeva. Red A.

Nedelja, 8. aprila ob 20: »Poljska kri«. Izven. Znižane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 6. aprila ob 20: »Vijolica z Montmartra«. Red B. Gostovanje Erike Druzovičeve.

o izpremembi navodila štev. 26.303-IV—1933., »Seznam strojev in strojnih delov, izdelanih v državi in »Opozorilo izseljenskim povratnikom iz Francije.«

— Fantovski pretep. V Sremiču nad Vidmom so se fantje sprli in nato stekli. Žrtve pretepa je postal mlad fant Šeraj Slavko, ki mu je neki anževeki fant preprečil trebuh in ga zabodel v prsi. Šeraj se prepeljal v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

— Naš panj (A-Z panj). Opis in praktičen navod, kako čebelarimo v njem, pojasnjeno s 107 slikami med besedilom. Po lastnih izkušnjah za slovenske čebelarje priredil Anton Znidaršič, Ljubljana 1925. 134 strani. Cena neznan knjiž. 35 Din, vezani 40 Din, naroča se v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani. Knjigo je sestavil pisatelj na podlagi lastnih večletnih izkušenj in je namenjena predvsem onim, ki so v čebelarstvu napredovali in čebelarijo, oziroma razvijajo iz te razprave ugodnosti čebelarjenja v A-Z panju. (Splošnih znanih temeljnih naukov ni sprejel v to knjigo, ker so obdelani že v knjigi A. Janša-Fr. Rojina, Popoln nauk o čebelarstvu, ki je izšla tudi v Jugoslovanski knjižarni in stane 24 Din.) Čebelarjenje po ameriškem načinu zahteva velik panj, velika mera in to je prilagodil našim razmeram. Prinaša najprvo opis in mere A-Z panja na ta način, da jih lahko izvrši pozneje vsak mizar. Našteta dalja orodja in priprave, ki so potrebne vsakemu naprednemu čebelarju pri opravljanju raznih del v panju itd. Vse to pa na podlagi mnogih slik, da je tvarina dostopna vsakomur.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodeca in črevesja

— Brata hotel utopiti v Savi. Te dni je 28-letni Djuro Šipuš hotel s splavom čez Savo. Tedaj je prišel k njemu njegov brat Janko v družbi s svojim kumom. Oba sta bila vinjena. Gjuro je dejal bratu, naj gre raje pogledat, kaj delajo njegovi konji na paši, kakor pa da pijančije. Janko pa se je zaradi tega silno razburil, naker je Gjuro začel miriti. V tem pa se je med njiju vmešal kum, ki je Gjura udaril s kolecem po glavi. Gjuro se je onesvestil in padel na breg tik Save. Pijani brat ga je nato porinil v Savo. Voda pa je Gjura spravila zopet k zavesti in je splaval nazaj na breg. Tu pa sta ga že čakala oba s koli in ga na mile vite pretepla ter ga spet vrgla v Savo. Gjuro je z največjim naporom splaval na nasprotno stran vode, kjer je moral takoj poiskati zdravniško pomoč; tako silno sta ga prijazni brat in kum obdelala.

— Pri hripi, bronhitis, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zaslezenju v nosu, sapniku in grlu, obolenju ušes in oči skrbite za to, da se želodec in črevo večkrat temeljito očisti z naravno »Franz-Josef« grenčico. Sloviti strokovnjaki v zdravilstvu potrjujejo, da zelo dobro de »Franz-Josef« voda trpečemu človeštvu pri rdečici in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih.

— Konj padel v vodnjak. Sredi Virovitice se je na veliki petek spasil konj. Zavozil je proti vodnjaku, ki je bil ograjen s šibko ograjo. Konj je ograjo podrl in štrbunknil v vodnjak. Na tlu je bilo takrat mnogo ljudi, ki so hitro našli vrvi in potegnili konja, ki se mu ni nič zgodilo, iz vodnjaka.

— Prodaja lesa in drv. Ravateljstvo za gozdove v Ljubljani bo prodalo na prvi pisni licitaciji približno 5800 plm mehkega tehnično porabnega lesa in približno 7000 prn bukovih drv v področju gozdne uprave v Boh. Bistrici. Potrebne informacije dobijo zainteresirani v Boh. Bistrici in v Ljubljani na Bleiweisovi cesti št. 1, kjer se bo vršila licitacija.

— Smarnice župnika Andreja Pirca. Smarničar obravnava v njih zelo poljudno vsa važnejša verska in vzgojna vprašanja: o liturgiji, Marijinih organizacijah, Cerkvi, župnijskem življenju, o Mariji in slovenskem narodu, vzgoji, avtoriteti, poklicu, apostolstvu, veri, neveri, grešnikih, pokujanju, trpljenju itd. Vse je pisano z živo besedo in veliko toploto. Izidejo v mesecu aprilu v založbi Mohorjeve družbe. Stanejo za člene Družbe sv. Mohorja vezane z rdečo obrezo 20 Din (za nečlane 25 Din), z zlato obrezo 30 Din (za nečlane 40 Din). Priporočamo.

— »Brzjav in telefon«. Z odlokom ministrstva za promet P. in T. št. 96185 od 29. decembra 1933 stopijo v veljavo 1. julija 1934 nova brzjavna znamenja. Novo brzjavno abecedo nam razumljivo kaže knjiga za »Brzjav in telefon«, priročno navodilo za Morsejev in kabelski brzjav. Knjiga je koristna pri opravljanju brzjava in se priporoča tudi vsem, ki se hočejo seznaniti s tem brzjavom. Vsebuje 46 slik, stane 42 Din in se dobi v knjižarnah in pri izdajatelju knjige Napotniku Janezu, Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani.

— Trpežnost opank se poveča, ako so potemplane s Palma gumijastim usnjem. Podplati iz Palma gumi usnja so trpežni, poceni, lahki ter ne drsi. Poizkus Vas bo o tem prepričal.

— Za svoj denar kupujte prvorazredno blago! Vedno in povsod zahtevajte Radensko Slatino!

— Dvakrat je ugrabil svojo zakonsko ženo. Pred letom dni je ugrabil Šerif Karojič lepo Nuro, ki se je nato z njim poročila. Kmalu pa sta se začela pripravljati, ker je Nura uvajala v gospodinjstvo razne novosti, ki se jih je naučila v gospodinjstvi šoli. Naposled je Nura zapustila moža in se vrnila k svojim staršem. Šerif jo je večkrat nagovarjal, naj se vrne k njemu, toda ona ga ni uslišala. Zaradi tega jo je nekoč pretepel in je bil kaznovan zaradi tega s 15 dni zapore. Ker Šerif ni mogel živeti brez svoje lepe žene, je pred tednom napravil s svojimi tovariši »otmico« in ugrabil Nuro. Nura pa je živela pri njem samo dva dni, ker so jo orožniki na njeno in njenih staršev zahtevo odpeljali zopet domov. Kakor hitro pa je bila zopet doma, jo je Šerif zopet ugrabil in jo odvedel neznanokam. Te dni jutraj pa je prišla Nura v Bihac, vsa plava od močevega pretepanja. Posrečilo se ji je, da je ponotič, ko je vse spalo, pobegnila skozi okno in ušla v Bihac. Zahtevala bo ločitev zakona.

— Zverinski oče. Okrogno sodišče v Baru je obsodilo na smrt kmeta Paško Miridita, ker je umoril svoja dva otroka iz prvega zakona. Njegova žena Stana je dobila zaradi nagovarjanja 12 let ječe. Po smrti svoje prve žene, s katero je imel dva otroke, je poročil Miridit mlado dekle Stano. Mačeha je preganjala svoja pastorka, štiriletnega dečka in petletno deklico, in ponovno zahtevala od svojega moža, naj ju spravi od hiše, sicer ga bo ona zapustila. Iz bojazni, da ne bi izgubil svoje žene, kateri je bil čisto udan, je Miridit peljal svoja otroke k nekemu 13 m globokemu vodnjaku in ju vrgel vanj. Otoka sta seveda utonila. Strašno zločinstvo morebiti ne bi bilo odkrito, če ne bi bila neka žena priča tega zverinskega dejanja. Pred sodiščem je Miridit izjavil, da ga je žena nagovarjala, naj umori otoka.

— Pozor! Različne ostanke raznovrstnega blaga, tako ugodno lahko kupite v novem Bazaru Ivana Strukelja, Ljubljana, Koprarijeva 1.

Celje

Regulacija Vrazovega trga. Zadnje dni je opaziti na Vrazovem trgu večje steevo celavcev, ki so zaposleni pri regulaciji tega trga. Kako je videti, bo zgrajena z Ljubljanske do Vožnjakove ulice na že sedaj obstoječi poti nova cesta.

— Iz umetniških krogov. Zvedeli smo, da se vrše med govorniki krogi pogajanja, da bi začel izhajati v Celju nov list, ki na bi se počel izključno s problemi upouablajoče umetnosti.

— S književnega trga. Zadnja številka »Trenosti«, lista, ki ga ureja in izdaja nar. poslanec g. Pavlič in ki izhaja v Celju, naznanja, da bodo v kratkem izšli v posebni knjižici govori, ki jih je imel ob priliki zadnje proračunske razprave v Narodni skupščini g. poslanec Pavlič.

— Nekaj besedi o pasjem kontumacu. Kljub temu, da je bilo razglašeno po časopisih, da je razglašen za Celje in ves kraj najstrožji pasji kontumac, opazujemo še vedno po gotovih delih mesta vse polno pasov, katerih gospodarji se očividno ne zmenijo za te razglase.

— Kronika nesreč. Finkst Franc, 35 letni brezposeln žagar z Rečice ob Savinji, je padel in si zlomil levo nogo. — Nahberger Marija, 12 letna hči posestnika iz Slivna, Sv. Kristof nad Laškim, je bila 3. t. m. v gozdu; na glavo ji je padel hlo in jo težko poškodoval.

— Ure krade, o. Na velikonočno soboto je nekdo ukradel iz nezaklenjenega sanovanja hišnice Marie Blazna na Dečkovem trgu 100 Din vredno srebrno žensko uro. — Na glavnem trgu št. 12 je bila dne 3. t. m. iz privatnega stanovanja ukradena g. P. M. žepna črna Tulia ura z budilko, vredna 500 do 600 Din.

Ptuj

Protituberkulozna liga v Ptuj je imela svoj redni občni zbor. Liga uspešno vrši svojo sloveljubno nalogo, čeprav se mora boriti z velikimi težkosti. Revni šolski otroci slabotnega zdravja so dobivali mleko in kruh, bolniki podpore in zdravila. Jetika se na žalost vse bolj širi, glavni krivec so vedno težje gospodarske prilike, kar postaja očitno zlasti na deželi; Haloze so za to zgovern primer. Liga šteje sedaj 75 plačujočih članov, od tega 60 rednih, 15 podpornih, kar je vsekakor sramotno malo; ob ustanovitvi lige je leta štela skupaj 483 članov. Blagajna lige šteje danes 19.000 Din gotovine. Pri volitvah je bil izvoljen pretežno stari odbor s predsednikom banovinskim zdravnikom g. dr. Stuhcem na čelu. Na dnevnem redu občnega zbora je bila tudi ustanovitev antituberkulozne dispanserja. Ker mesto samo iz higienskih razlogov ne pride v poštev, so se sprožili razni predlogi, kam se naj dispanser namesti. Neki so bili za Murelince, drugi za Ravnepolje, zopet drugi za Vurberg. Najbolj bi brezdvomno odgovarjal Vurberg, ker je v njem že sanatorij za tuberkulozne, ki ga vodi odlični specialist za tuberkulozo g. dr. Boleslav Okolokulak. V Vurbergu bi dispanser imel torej kot vodjo izkušenega zdravnika, poleg tega pa bi bil oskrbljen z vsemi potrebnimi pripomočki in aparaturami.

Rimske toplice

Pretekli velikonočni ponedeljek so gostovali pri nas na odru hotela »Nova pošta« igralci delavskega društva sv. Barbare iz Hrasnika. Nastopili so z opereto »Mlada Brečja«. Režiral je g. vikar Zalar. Obisk je bil proti pričakovanju zelo zadovoljiv in je bila dvorana nabit polna. Igra je bila nadvse dobra, le pevske točke niso bile izpolnjene. Po opereti je nastopil ženski in mešani zbor pod vodstvom organista g. Ivana Ulage z več pevskimi točkami, ki so bile dokaj dobro nastudirane, le dirigentu je manjkalo temperamenta. Občinstvo je bilo s celotno prireditvijo zelo zadovoljno. Čestitamo društvu sv. Barbare iz Hrasnika in želimo, da nas v bodoče še katerikrat obišče.

Središče ob Dravi

Novo prosvetno društvo. Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani je z odlokom z dne 13. marca 1934 odobrila pravila društva »Narodna Prosveta« v Središču ob Dravi. Ustanovni občni zbor imenovanega društva se vrši v nedeljo, dne 15. aprila ob 15 v Društvenem domu.

Seja Katoliške akcije bo v nedeljo, dne 8. t. m. po rani službi božji v župnici.

Šoštani

Novi odbor podružnice SPD se je na prvi seji konstituiral takole: predsednik g. Sušcl, podpredsednik g. Potočnik, tajnik g. Robičak, blagajnik g. Zupanc, gospodar g. Theureschuh; odborniki: gg. Furlani, Prelovec in Menhard. Odboru želimo tudi mi v tekoči poslovni dobi največ uspehov!

Jesenice

Zadnja pot Janeza Repina. Vedeli smo, da jih bo veliko prišlo, ki bodo spremlili blagopokojnega Janeza Repina na njegovi zadnji poti, a da bo udeležba pogrebov tolikšna, tega vendar ni nihče pričakoval. Prišli so ne samo z Jesenice, pač pa tudi iz sosednjih župnij in celo iz Bohinjske Bistrice, kjer je bil pokojni rojen. Veliko število vencev so mu nanosili na mrtvaški oder in ob dneva so se komaj zvrstili vsi, ki so prišli zmoliti očenaš za ljubljene tovariše in prijatelje. Godbeniki so nosili kriz in svetilko, nato pa je sledila dolga vrsta vencev. Polnoštevilna godba je svojem umrlemu kapelniku skoro vso pot od Save do Jesenice igrala. Marsikomu se je utrnila solza, ko je videl na onem prostoru, kjer je navadno korakal Repinc pred godbo, bilo oblečeno deklico z velikim šopkom v naročju. V štiristopih so korakali možje, a kljub temu je bila vrsta nepregledna. Pevski zbor mu je zapel tri žalostinke, ko pa so spuščali rakev s pokoinikovim truplom v grob, so se turobno oglasile fanfare kot poslednji pozdrav svoemu učitelju. Bivši oblastni poslanec g. Arnez se je poslovil ob odprtem grobu od pokojnega tovariša, nobeno oko pa ni ostalo suho, ko je g. svetnik Kastelic v prekrasnih besedah očrtal življenje in nesebično delavnost Repina ter končal, da ne le upa, pač pa je popolnoma prepričan, da duh pokojnega zre sedaj na pros z nebeskih višav in priporočil se mu je, na pros Boga za nas.

Vrhnika

Z veseljem pozdravljamo vest, da namerava tukajšnje Opleševalno društvo že o poletje napraviti vrhu Planine okrog 10 m visok stolp, ki bo izletnikom služil za razgled. Vsa čast gospodom, ki so prišli na to misel, da potuje obisk naše Planine, ki je najlepša razgledna točka naše okolice. Naj vidiš v najjasnejših dnevih celo tja do pomonega Nanosa na Krasu, preko vrhov slovenskega grčevja, da krasnega razgleda preko vsega ljubljanskega barja niti ne omenjamo.

Ponižni salezijanec na oltarju

300.000 ljudi prisostvovalo proglasitvi don Bosca za svetnika

Kdo naj bi natančno poizvedel, odkod je privrela v Rim ogromna množica, ki so jo nekateri cenili na 300.000, o priložnosti zaključka svetega leta in proglasitve salezijanca Don Bosca za svetnika? Bilo je na Vel. noč 1. 1858, ko so topovi iz Angelskega gradu naznanjali v Rimu Kristusovo vstajenje. Množice so se zgrnile na Trg sv. Petra, da bi prejele blagoslov Pija IX. Takrat so stražile Rim francoske čete, ki so nastopale skupno s papeževim bataljonom. Vojaštvo je komaj vzdržalo red pri tolikšnem navalu. Med blagoslovom je malokdo ugledal med velikim številom duhovnikov, kardinalov in cerkvenih knezov podeželskega duhovnika, o katerem je sicer ljudstvo že mnogo govorilo. Z balkona je opazoval veličasten prizor, ko je množica ploskala svetemu očetu. To je bil Don Bosco. In 76 let po tem dogodku, prav na praznik Kristusovega vstajenja so se zbrale v cerkvi sv. Petra in na trgu množice, da prisostvujejo proglasitvi za svetnika, ponižnega božjega služabnika.

Fašistična vlada je sodelovala pri tej slovesnosti, piše Ch. Carry v »Echo de Paris«, da bi ji poleg drugega dal čimbolj narodni značaj. Don Bosco sam je bil za spravo Italije s sveto stolico. Mnogo romarjev je prenočilo kar na prostem, čeprav ni bilo vreme prav prijetno. V baziliko gre okoli 40.000 ljudi, kljub svoji prostornosti ni mogla sprejeti vseh romarjev.

Princ Humbert v Vatikanu

Ob 8.10 je prispel italijanski prestolonaslednik Humbert, ki je zastopal svojega očeta in savojsko hišo pri slovesnostih. Spremljala sta ga dva častnika in italijanski poslanik pri Vatikanu Devecchi. Bilo je prvič, da po sklenitvi lateranske pogodbe sprejmejo »princa čiste krvi« o priložnosti papeškega obreda s kraljevskimi častmi. Na trgu Sv. Marte je vojaško pozdravila italijanskega princa palatinska straža. Princa je sprejel najprej msgr. Nardone, nato msgr. Pelizzo, ekonom bazilike sv. Petra, kateremu sta stala ob strani dva kanonika. Msgr. Pelizzo je ponudil princu blagoslovljeno vodo. Tedaj se je razvil sprevod, katerega je vodila švicarska straža in druge po-

sebne papeževe čete. Umberto je nosil zeleno uniformo; ko se je pokazal v cerkvi, so mu romarji ploskali. Vvedel se je na tribuno v bližino papeškega prestola.

Slovesnosti je prisostvovalo vse polno diplomatov, v vladarski tribuni je bil poleg drugih princev siamski kraljevski par.

Papeški sprevod je stopil na prosto skozi bronasta vrata, procesija je nato krenila na desno in se vrnila v baziliko skozi glavna vrata. Ob 9 se je pokazal sv. oče na nosilnici. Ogromna množica ga je pozdravila z burnim ploskanjem. Vse oči so bile obrnjene proti svetemu očetu. Vsakdo si je želel, da bi se mu ta vtis čimbolj vtisnil v dušo. Sveti oče je sedel na prestol, ki je bil ves bel, in pogledal tudi z očetovsko dobrohotnostjo proti tribuni, kjer je sedel prestolonaslednik Humbert, piše Ch. Carry. Ko so bile izvršene običajne formalnosti, ki so vsakrat na dnevnem redu, ko gre za proglasitev novega svetnika, so odpeli »Veni Creator« in litanije vseh svetnikov. Pij XI. je z ganjenim glasom prebral svečano formulo o proglasitvi Don Bosca za svetnika. Sveti oče je sam kot duhovnik Ratti nekoč srečal Don Bosca. Ko je sveti oče dokončal, se je razleglo po baziliki silno ploskanje. Množica, zbrana v cerkvi in pred njo, je zapela »Te Deum« in oglasili so se vsi zvonovi v Rimu.

Sv. oče je nato daroval sveto mašo, med katero je pel slavni sikstinski zbor priložnostne skladbe mojstra Lorenza Perosija. Med svetim opravilom je bilo v baziliki dokaj nemirno, ker se ogromna množica ni mogla pomiriti. Pri stranskih oltarjih sta maševala tudi dva salezijanca, ki sta ta dan prvič stopila pred oltar. Polagoma se je približal čas, ko naj bi sveti oče podelil papeški blagoslov z balkona bazilike. Bila je že poldruga ura, ko se je sveti oče pokazal na srednjem balkonu ves v belem na nosilnici. Čeprav je pričelo deževati, je večina romarjev vztrajala na trgu in počakala, da je sveti oče izpregovoril »Benedicite vos omnipotens Deus«. Ozračje je napolnilo vnovič gromovito ploskanje nepregledne množice, ki se je nato počasi razšla.

Sv. oče med procesijo; obdan je s številnimi duhovniki in kardinali. Sprejaj italijanske čete in orožniki z znanim klobukom.

Strašni so sadovi propagande brezbožnikov

Pred meseci se je zbralo v Ženevi v Švici večje število uglednih osebnosti iz katoliške, protestantske in pravoslavne cerkve, da bi proučili posledice ruskega brezbožniškega gibanja na vernike starega ruskega cesarstva. Pri tem so posvetili pozornost tudi protikrščanskemu delovanju sovjetov v drugih deželah.

Da bi se lahko uspešno borili proti temu zelo razširjenemu gibanju, ki predstavlja mogoče največje tovrstno gibanje v svetovni zgodovini, je bil ustanovljen stalni mednarodni odbor. Posebna komisija je namesto običajnega poročila uredila poučno razstavo vseh dokumentov in listin, ki nazorno kažejo položaj ruskih vernikov in sovražno protikrščansko delovanje brezbožnikov med krščanskimi narodi in v misijonskih deželah Azije in Afrike.

Razstava je bila urejena v neki privatni hiši v Ženevi in jo je v teku 14 dni obiskalo nad 5000 povabljenih gostov. Pozneje se bo razstava selila v razna druga švicarska in inozemska mesta.

Razstava sama je razdeljena na štiri oddelke. V prvem oddelku je zbrano veliko število dokumentov, ki kažejo veri sovražen značaj marksizma in Leninovega komunizma. V drugem oddelku se nazorno seznanimo z bojem, ki ga vodi marksizem v sovjetski Rusiji. Grozno besedo govorijo listine tretje skupine, kjer vidimo žalostne posledice brezbožniške propagande v Rusiji. Četrty oddelek nam daje avtentične dokaze o svetovni propagandi brezbožnikov, ki se vrši v glavnem z letaki, risbami in slikami. Ponavljajo se ista obrekovanja, kakor jih sploh uporabljajo nasprotniki katoliške vere in Cerkve za misijone: misijonarji so poslanci in pionirji tujega imperializma, nadoblast tujih evropskih držav itd.

Sadovi takega satanskega delovanja se čutijo posebno v nekaterih pokrajinah na Kitajskem, kjer padajo misijonarji in misijonske sestre kot žrtve komunističnih roparskih tolp. — (Fides.)

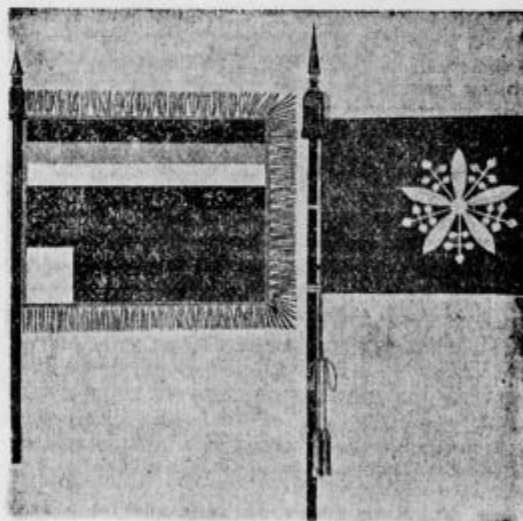
Mandžu-Di-Go šteje 34 milijonov

Iz Harbina poročajo, da je mandžursko ministrstvo notranjih del izvršilo popis prebivalstva nove države in se službeno naziva Mandžu-Di-Go. Nova država ima 34 milijonov prebivalcev. Mična je razdelitev prebivalstva po narodnosti: Mandžarcev (Kitajcev) je 33.052.013, Korejcev 800.000, Japoncev samo 150.000, Rusov 189.000, Poljakov 1.515, Nemcev 450 in drugih narodnosti 127.

18 novih radijskih postaj

Glavna uprava radiotelegrafske industrije v Moskvi namerava še v tem letu postaviti 18 novih radijskih postaj za oddajanje na kratke valove. Sovjeti so pač spoznali moč radia, ki jo n. pr. pri nas še vedno podcenjujemo.

Na dobrodelni prireditvi. Gospod: »Ne kupim ničesar! Tu imate cekin za svoje lepe oči.«
Gospodična: »Imam dvojce oči, gospod!«

Mandžukuo ima že nove zastave. Na levi zastava mandžurskega polka, na desni cesarski prapor.

Ko bi vselej bila tako sramežljiva!

Preiskava glede morilcev preiskovalnega sodnika Princea se čedalje bolj zapleta. Po aretaciji barona Lussatza, Venturea in Spirita so prišli na vrsto drugi osumljeni. Toda vse kaže, da policija še nima dovolj dokazov proti vsem aretirancem. Policijski inspektor Bonny, ki je odpotoval v Nizzo, je ugotovil, da se izjava Venturea, da se ni udeležil umora, krije z resnico. Tudi Lussatz je dokazal svoj alibi. 20. februarja se mu je pripetila avtomobilska nesreča. S svojim avtomobilom je zavozil v tramvaj in policija ga je odvedla na policijsko ravnanje. Tako se je tudi Lussatzu posrečilo dokazati svoj alibi. S tem pa še ni rečeno, da bi bila

dokazana nedolžnost teh aretirancev, ker je mogoče, da so ti bili soudeleženi samo pri organizaciji umora. Preiskovalni sodnik je včeraj zasljal Carbonia in Lussatza.

Na prvi sliki vidimo barona »Gastona de Lussatza«, ko si skuša s plaščem zakriti obraz, da bi ga podjetni fotografi ne ujeli.

Druga slika nam kaže drugega aretiranca Georgesa Hainauta, ki se tudi skriva pred fotografi. Georges Hainaut, ki so ga nazivali že prej »Jo strašni«, je eden izmed glavnih obtožencev v aferi Stavijskega. Hainaut je silno drzen človek. To nam pove že tudi slika: z branjem se skuša otresti vsiljivih fotografov.

Nekaj prizorov izpred bazilike sv. Petra med procesijo na Veliko noč. Na levi sliki vidimo zastavo s sliko novega svetnika, na desni svetega očeta na nosilnici.

Campbell ni našel zlata

Angleški dirkač sir Malcolm Campbell, ki je nedavno odletel iz Londona v puščavo Kalanari, da bi tam iskal zlato, je svoje delo prekinil. Zlata ni našel. Tudi se mu ni posrečilo odkriti naravnega dirkališča, ker ni mogel svojega dosedanjega rekorda v dirkanju z avtomobilom še dvigniti. Njegov spremljevalec, neki angleški letalec, je iskal primerno letališče, kjer na bi letala, ki bi vzdrževala zveze z Južno Afriko, pristajala.

Na otoku Quessant ob zapadni obali Bretagne je navada, da žene, katerih možje ne morejo plačati občinskih davkov, gredo na roboto in tako plačajo davek.

V strelskem jarku je našel očeta

Na vprašanje, katero je bilo vaše najpomembnejše naključje v življenju, je »Daily Mail« nekdo odgovoril:

Svoje matere nisem nikdar poznal, zgubil sem jo že ob rojstvu, oče pa se je izselil nekam v Kanado. Mene je prepustil stari materi, da me je ta vzgojila. Ko sem bil star 18 let, je izbruhnila svetovna vojna in tudi jaz sem se moral odzvati pozivu ter se kaj kmalu znašel v strelskih jarkih. Ko sem se nekega dne po prvem naskoku zopet zatekel v neko duplino, sem tam našel starejšega vojaka, ki je pripadal nekemu kanadskemu polku. V strelskih jarkih si neznanci kaj hitro postanejo prijatelji in tako mi je tudi ta možakar kmalu pričel pripovedovati svojo življenjsko zgodbo. Bil je Anglež kot jaz, pred 18 leti mu je umrla žena in v svoji veliki nesreči se je izselil v Kanado, v domačem kraju pri svoji materi je pustil svojega edinega sina. Ko je dokončal svojo povest, je potegnil iz žepa fotografijo ter jo pokazal meni, rekoč: »To je slika moje pokojne žene na poročni dan.« Na moje nedopovedljivo presenečenje sem spoznal, da gledam pred seboj sliko svoje matere. Enako sliko je namreč imela doma tudi moja stara mati.

Našel sem svojega očeta — v strelskem jarku.

Iz Prage poročajo, da je rudar Karel Pohl sestavil harmonij na steklo. Pohla so že povabili v Pariz, da bi tam igral na svoj instrument.

Kongres češkoslovaških legionarjev iz svetovne vojne o leta 1935. Na kongres bodo povabljeni delegati vseh dobrovoljskih organizacij iz Jugoslavije, Romunije, Poljske in ostalih zaveznih držav.

Možiček, pošlji me na Riviero, tam bom sanjala o tebi noč in dan.
»Ostani le pri meni in sanjaj o Rivieri.«

Zaljubljenec: »Jaz prav poredko mislim, gospodična, a takrat mislim na vas.«

Sport

Zanimiv tek deklet

Se en dan in zopet bomo videli nastopati naše vrle lahkoatletinje, ki bodo merile svoje sposobnosti v gozdnem teku na 2 km. To pot ne bodo startale samo ljubljanske, temveč se udeležijo tega prvenstva tudi atletinje iz Zagreba, Pančeva in drugih večjih krajev naše domovine. To tekmovalje bo zelo zanimivo, kajti že zadnji gozdni tek za podvezno prvenstvo je pokazal toliko borbenost in zmoglost slovenskih lahkoatletin, da smo pričakovati v nedeljo najlepših rezultatov. V konkurenci s tovaršicami iz Zagreba in od drugod bodo pa ti uspehi še boljši; kajti tudi izvenljubljanske atletinje bodo napele vse sile, da si izvojujejo vsaj časten rezultat, če že ne zmage. Ker zunanji lahkoatletinji trenutno ne poznamo, niso izključena presenečenja. Naj že bo kakorkoli, eno je namreč gotovo, da bomo imeli v nedeljo v Ljubljani lepo dekliško lahkoatletsko prireditev, za katero bo vsakomur žal, ako si jo ne bi ogledal.

Otvoritev prvenstvene sezone

V nedeljo popoldne bo na igrišču Hermesa (Šiška) zanimiv nogomet.

Po daljšem času bomo imeli priliko prisostvovati v nedeljo popoldne prvenstveni tekmi, katero odrti žilavi Hermes na svojem igrišču v Šiški. V gosteh bo imel svoje tovariše Železnice Maribor, ki nam bodo predvedli gotovo zanimivo igrjo. Tudi domači se bodo zelo potrudili in obeta se nam zaradi tega prav lep in borben nogomet v nedeljo.

Glavna tekma, v kateri nastopita Hermes in Železnice (Marib.), se prične ob 15.30, v predtekmi, ob 13.45, pa se pomeri domžalski Disk z drugo garnituro Hermesa.

Borba na 10 km v Zagrebu

Jugoslovanska lahkoatletika zveza priredi v nedeljo v Zagrebu — kakor smo že poročali — crosscountry na 10 km za prvenstvo Jugoslavije. Prireditve, ki se vrši na dirkališču Moto-kluba »Miramare«, se udeležijo rekordno število tekačev iz vse države, med katerimi bo največ Slovencev, ki bodo tudi najbolj nevarni. To priznavajo tudi zagrebški listi. Našim fantom želimo obilo uspehov, da priboje naši lahki atletiki oni sloves, ki ji pritiče.

Še enkrat Planica...

Polagoma se javljajo. Tako piše slavnemu nemški muški strokovnjak in novinar, urednik znanega časopisa »Der Winter« Carl Luther na JZSZ: Z velikim zanimanjem sem zasledoval ogromne uspehe v skokih, ki so bili doseženi v Jugoslaviji. Jaz sem bil med nimi, ki so pred leti pripomogli dvigniti iz pozabljenosti staro slovensko smučko zgozdovino. Ta je takrat zbudila nemalo senzacijo. Sedaj ste postarjali še za močnejšo in prav vesel sem, da bom mogel v našem strokovnem listu, ki je najbolj razširjen v Srednji Evropi, dvigniti in pogledati pomen teh uspehov za Vašo državo. Pošljite mi podrobnejša poročila.

Eden prvih strokovnjakov za skakalnice in član FIS komisije za nje inž. Haussner, ki je treniral naše moštvo tri leta, piše: Rezultati smučke tekme v Planici so presenetili ves svet. Vsa pozornost smučke sveta je obrnjena v Jugoslavijo. Prisrčno čestitam; razvoj od onega časa, ko sem bil jaz pri FIS, do teh tekem, se mi zdi pravljica.

Pozabili nas niso tudi tekmovalci, ki so za veliko noč nastopili deloma v Arosi, Davosu in Feldbergu. V Arosi je bil Birger prvi s 63 m, v Davosu je postavil Birger Rund nov rekord na tisti skakalnici s 74 m ter so zasedli vseh prvih 7 mest Norvežani, naši znanci iz Planice, v Feldbergu je bil prvi Norvežan Raabe s 52 m, drugi Sigmund Rund. Kje je tu Planica? Iz Arose brzojavljiva Rund: Norvežani se prisrčno zahvaljujejo za prelepo bivanje med jugoslovanskimi smučkimi prijatelji. A Gutormsen, naš smučki »konzul« za Norvežane v Srednji Evropi piše: Zopet doma, ali misli mi ubajajo neprestano v Jugoslavijo, kjer smo preživeli dveje, ki jih ne bomo nikdar pozabili. Naše veselje je posebno v tem, da smo se ravno v Jugoslaviji tako zelo približali znanosti 100 m. Še enkrat prisrčna hvala!

Izjava. Ker se z raznih strani avtorstvo načrtov za sedanjost skakalnico v Planici pripisuje g. inž. S. Bloudek in to proti njegovi volji, kakor mi je sam izjavil, sem resnično na ljubo primoran priobčiti naslednje pojasnilo. — G. inž. Bloudek je približno pred dvema letoma prišel z zgradbo skakalnice, ki bi omogočala skoke 70 m. Ta skakalnica ni bila dovršena. — Približno avgusta 1933 je g. inž. Stanko Bloudek naprosil mene, naj bi napravil načrte za skakalnico za skoke 80 m. G. inženjer mi je pri merjenju obstoječega stanja v naravi pomagal, konstruktivni načrt za novo skakalnico sem pa napravil popolnoma sam, brez vsakega sodelovanja. — Pripominjam, da so potem, ko sem dogradil skakalnico v toliko, da je bila sposobna za poskusne skoke, to skakalnico pred tekmo za drž. prvenstvo februarja 1934 predelovali proti mojim nasvetom in proti moji volji, ker se je od raznih strani izjavljalo, da je skakalnica nepravilna. Pri zadnji tekmi pa je bila zopet natančno v istem stanju, kot jo predvideva moj načrt. Ljubljana, dne 3. aprila 1934. — Rozman Ivan, stavbenik.

Dr. Guckerjev pokal si je priborilo moštvo SK Tržič. Na praznik, dne 2. aprila se je vršila tekma v likih na Zelenici za prehodni pokal, katerega je daroval znani sportnik dr. Gerhart R. Gucker iz Kranja. Vsega se je prijavilo 25 tekmovalcev, in to 13 za glavno skupino, 4 juniorji, 3 seniorji in 3 dame. Prireditelj je startal z 9 tekmovalci, oziroma z 2 moštvi, Ljubljanska »Ilirija« s 5 tekmovalci, oziroma z 2 moštvi. Rezultati posameznikov so sledeči: Glavna skupina: 1. Čarman Frenk 1.41.2, 1.66.2; 2. Starič 2.57.4; 3. Ankele Riko 1.45.4, 1.44.1, 1.60.0; 3. Stranski Edi 1.46.4, 1.23.0 — 3.09.4; 4. Babič Tone 1.50.3, 1.19.2 — 3.10.0; 5. Tadel Tone 1.50.3, 1.30.0 — 3.20.3; 6. Sugg Rupert, 1.46.3, 1.40.3 — 3.27.0; 7. Abačič Jože 2.05.2, 1.32.2 — 3.37.4; 8. Lavička Zdenko 2.00.0, 1.52.0, vsi SKT; 9. Jerob Ivo izven konkurence 2.23.2, 1.30.4 — 3.54.1; 10. Primož Franc, Ilirija, 2.13.2, 1.45.1 — 3.58.3; — I. moštvo SKT v času 9.07.3; II. moštvo SKT v času 10.08.2, III. moštvo SK Ilirije 12.37.1. Dame: 1. Sugg Lizbet 1.39, 2. Savnik Renata 2.37.3, 3. Zilbar Marica 2.47.4; vozile so samo polovico moške proge. Seniorji: 1. Vučnik Lado 2.7.3, 2. Lužar Ciril 2.14.4, 3. Kastelic Anton (po domače »strie«) 3.38.2. Juniorji: ista proga kot dame: 1. Kralj Polde 1.24.0,

2. Lukane Slavko 2.32.4, 3. Razboršek Ivo 2.40.2, 4. Abačič Janko 2.40.2. Zmagovalno moštvo je prejelo krassen pokal, trije prvo plasirani pa krasne plakete.

Smučarji, Korošica Vas vabi! V tem smučarskem rajni je letos snega prav mnogo; najidealnjša smuka je zagotovljena še ves april in maj. Dobro in poceni oskrbo uudi Koebekov Dom na Korošici pod Ojstrico. Od 8. do 30. aprila visokopinski smuški tečaj pod vodstvom zveznega smučkega učitelja. Prijavnina znaša 25 Din. Prijave sprejema Savinjska podružnica SPD v Celju. Dohod na Korošico je preko Celja. Avtobus Celje—Luče vozi vsak dan ob 16.40. Iz Celja vsak dan vlak ob 7.45 do Smartnega ob Paki (na lokalni progi Celje—Velenje), z zvezo na poštni avtobus, s prihodom v Luče ob 10.23. Iz Luče na Korošico gre pešpot mimo Planuškovih kmetij, kjer je na razpolago udobno prenočišče, mleko, čaj. Zimska maršacija vodi prav do Koebekovega doma. V Luči so pri vsakem avtobusu vodniki in nosači na razpolago.

Vullenija (Celovec): Disk (Domžale) 4:5 (5:1). Domžalski Disk je povabil za velikonočne praznike celovski klub Vullenija, ki je odigrala v Domžalah dve tekmi. Prvi dan je nastopila proti Domžalam in podlegla v razmerju 2:9 (0:5). Prihodnji dan so gostje nastopili v nekoliko močnejši postavi in so v prvem polčasu dosegli neodločen rezultat 3:3, v drugem polčasu pa so si še z enim golom zagotovili zmago 4:3. Revanžno tekmo bo odigral Disk z Vullenijo o binkošti v Celovcu.

Kamnik-Sora (Škofja Loka) 7:5 (4:0). Nogometna enajstovka SK Kamnika je odigrala na vel. ponedeljek v Škofji Loki prijateljsko tekmo z SK Sora. Kamničani so bili fizično močnejše moštvo in so z lahkoto zmagali.

SK Kamnik ima občni zbor v ponedeljek, 9. t. m. ob 20 v kavarni pri Koželju. Dnevni red običajen.

SK Jugoslavija (Celje) naznanja, da bo v soboto, dne 7. t. m. ob 8 zvečer trening nogometašev. Udeležba obvezna. Pri tej priliki bo tudi razgovor o nedeljski tekmi.

Sport v nedeljo v Celju. V nedeljo 8. t. m. bo prvenstvena nogometna tekma med SK Laškim in SK Jugoslavijo.

Službene objave ljubljanske podzveze JSZS. (iz seje uprav. odbora dne 4. IV. 1934). Navzoči: dr. Bradac, Jelenčeva, Baltesar, Svetličeva, Ruplova, Karba, Kušar, Janč, dr. Adlešičeva, Schnellerjeva. Odsotni: Kernavner, Stepičnik, Juman in Sturz. — Na znanje se vzame poročilo g. predsednika, da prevzame pokroviteljstvo nad gozdnim tekmo za prvenstvo Jugoslavije dne 8. IV. g. podban dr. Pirkmajer. Na znanje se vzame novi odbor SK Ptuj. Na znanje se vzamejo prijave TKD Atene za sledeče prvenstvene tekme: Atena-Gorenje dne 22. IV., Atena-Korotan dne 29. IV., Atena-Ilirija dne 13. V. Dopis TKD Atene nanašajoč se na trening družin Ilirije in Atene, ki se je vršil dne 8. IV., se vrne klubu, ker vsebuje dopis žalitive podzveze. Na podlagi prijave tehničnega referenta in tajnika podzveze se uvede proti članici upravnega odbora kazensko postopanje. Čitajo se s pravico takojšnjega nastopa za SK Ilirijo atletinje: Rupel Milica, Božič Valči in Hafner Ela. — Ponovno se opozarjajo vsi interesi za hazenske sodnike, da bo podzveza v slučaju zadostnih prijav priredila teoretski in praktični sodniški tečaj. Prijave se sprejemajo na naslov podzveze: Kavarna Evropa, do 10. aprila t. l. — Ker se bliža pričetek prvenstvene sezone, se opozarjajo ponovno vsi klubi, da pravočasno prijavijo tekme in prosijo za delegiranje sodnikov. Prijave brez prijavnine se ne bodo v nobenem primeru uvaževale. — Tajnik.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Drevi ob 18.15 je v klubski sobi kavarne Emona seja sekcijskega načelstva. G. seji se vabijo: g. dr. Mayer, dr. Žužek, dr. Bradac, Sturz, Pogačnik, Janežičeva, Zajčeva, Ruplova. — Dnevni red važen.

Obdornika J. L. A. Z-e v Ljubljani. Sestanek po dveh opolnomočenih delegatih Ilirije in Primorja bo drevi ob 20 v damski sobi kavarne »Emona«. Dnevni red: gostovanje francoskega moštva v Ljubljani.

Otvoritev kolesarske sezone. SD »Sora« (Dravljci) priredi v nedeljo, dne 8. IV. 1934 ob pol 3 popoldne klubsko kolesarsko tekmo na progi Dravljce, Podutik, Peske, Delnice, Dravljce. Zbirališče pred gostilno Kovač v Dravljah. Voz se tri runde. V drugi skupini vozijo novinci skrajšano progo Dravljce—Šiška. Tekmovalci naj bodo ob pol 2 na startu. Načelnik: Trobec, I. r.

Vremensko poročilo JZSZ in SPD

a) Pismeno po stanju 4. aprila ob 7 zjutraj.

Kofee: —10°, jasno, solčno, snega 70 cm do 150 cm. smuka prav dobra.

Krvavec: —6°, jasno, solčno, 10 cm snega solnatega snega, smuka zelo dobra, smuka in izgledi idealni.

Planina na Kraju: —5°, jasno, solčno, sneg solnat, v senci prsič, snega dovolj, smuka idealna, izgledi in planinska smuka prav dobra.

Evropsko prvenstvo amaterskih bokserjev. Za evropsko prvenstvo amaterskih bokserjev tekem, ki se prične letos 11. aprila v Budimpešti, se je končnoveljavno prijavilo 14 narodov, odnosno držav. Sodelovalo bi 15 držav, ako ne bi Českoslovaška zadnji trenotek odpovedala svojega sodelovanja.

Tudi boks ne nese več. Tekma za svetovno prvenstvo med znanim svetovnim prvakom Carnero in Loughrano, ki se je pred kratkim vršila, je končala z deficitom. Ugotovljeno je, da je prisostvovalo tej borbi vsega 8624 gledalcev. Za vstopnice so prejeli 44.387.70 dolarjev. Po odbitku vseh davkov je ostalo še 30.361.60 dolarjev. Od tega je prejel Carnera 16.000 dolarjev njegov nasprotnik 4000 dolarjev, z ostanom pa niti niso mogli več kriti režijskih stroškov. Izgleda, da so tudi za boks minili oni lepi časi, kajti niti svetovni prvaki ne vlečejo več. Pač kriza povsod.

Gospodarstvo

Bilanca Drž. hipotekarne banke

Službene novine objavljajo bilanco Drž. hip. banke za 31. januar 1934, katero v sledečem prišamo (vse v milj. Din. v oklepajih stanje konec leta 1933):

Aktiva: gotovina in blag. zapiski 345.9 (245.7), posojila: hipotekarna 2.236.2 (2.256.8), komunalna 622.8 (628.64), vodnim zadrugam 86.2 (86.6), me-nihipotekarna 61.55 (68.7), domače menice 90.7 (92.7), lombard 91.1 (93.5), nepremičnine 162.2 (160.5), tek. račun fin. min. 379.4 (359.9), razni tek. računi 56.55 (100.2), odkupljeni efekti 88.6 (78.9), efekti fondov 62.3 (62.3), razna aktiva 138.95 (110.7).

Pasiva: samostojni fond. 180.9 (170.3), razni fond. 1265.7 (1242.3), hranilne vloge 939.3 (870.6), fond. 139.6 (139.6), založ. in obvez. v obliki 775.65

Državne finance v februarju

Pravkar objavljeni stanstični pregled finančnega ministva za februar kaže, da so državni dohodki pri splošni upravi znašali 565.95 milj. (januarja 512.5 milj.), izdatki pa 594.4 (januarja 510.4) milj.

Iz tega je razvidno, da se že pozna efekti novih trošarin, ker so dohodki od trošarin narasli od 82.7 na 137.5 milj. Din od januarja na februar. Tudi donos neposrednih davkov je slejkoprej znanen in je namesto proračunske desetine 150.7 milj. prislo v državne blagajne 181.5 milj. Din.

Skupno so v prvih 11 mesecih proračunskega leta 1933—1934 znašali državni dohodki 5.878.4 milj. (1932—1933 5.505.8), izdatki pa 5.364.6 (5.527.3) milj. Din.

Najboljši je bil donos neposrednih davkov: tu je znašal donos (v oklepajih proračunske vsote za 11 mesecev): splošni neposr. davki 1.438.3 (1.246.7), posebni 433.9 (341.9), dolgovani davki 92.4 (68.75) milj. Din. Odstotek izvršenih dohodkov znaša torej nad 100% proračuna. Pri trošarinah je znašal izvršeni odstotek 83%, pri taksah 66.2 in pri carinah 80%. Udeležbi je položaj pri monopolih s 97.5%. Med podjetji je znanen odstotek pri državnih železnih, kjer znaša preseček 216.4 proračun 156.0, odstotek torej 138.7.

Konec januarja so znašali neplačani, a likvidni računi pri splošni državni upravi 451.9 milj. in so se do konca februarja povečali na 152.0 milj. Pri drž. podjetjih so se ti računi v teku februarja povečali od 170.8 na 176.7 milj., od tega pri gl. ravnateljstvu drž. železnice od 130 na 135.4 milj. Din.

Stanje Narodne banke

Po najnovjšem izkazu Narodne banke za 31. marec je bilo stanje sledeče (v milj. Din; v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 22. marec):

Aktiva: zlato 1765.75 (—0.06), valute 0.02 (—0.046), devize 74.35 (—4.16), skupaj 1840.1 (—4.26), devize izven podlage 54.9 (+2.4), kovani denar 237.46 (—81.24), menica posojila 1639.5 (—3.0), lombardna 236.96 (—0.45), prejšnji predj. državi 1717.4 (+0.13), efekti fondov 81.6 (+1.7), razna aktiva 95.8 (—5.0).

Pasiva: bankovci v obliki 4232.5 (+85.8), drž. terjatve 9.7 (—1.3), zirovni računi 325.3 (—106.3), razni računi 608.6 (+10.95), skupno obveznosti po vidu 943.6 (—96.6), obveznosti z rokom 1025.5 (—5.6), razna pasiva 187.65 (—72.3); obrok bankovcev in obveznosti 517.1 (—10.8), odstotek kritja 35.55 (35.55), od tega samo zlato kritje 34.10 (34.04).

★

Obrtni kredit. Lani je Obrtna banka kraljevine Jugoslavije odobrila obrtnim zadrugam 33.5 milij. kreditov, izkoriščano pa je bilo 24.7 milij. Vsi odobreni krediti banke so znašali 1932 106.6, od tega obrtnim zadrugam 24.75. 1933 pa 101.8, oz. 24.64 milij. Din.

Veliko povečanje hmeljnikov v Vojvodini in Sremu. Hmelj v Vojvodini in Sremu dobljor kaže. Letos bodo presegli hmeljniki v teh krajih 2000 katastralnih orakov, to je dvakratna janska površina. — Nekaj kantskega hmelja je bilo prodanega v Nemčijo po 50—51 kg. Zaloge so izredno majhne in so v zelo čvrstih rokah.

Društvo diplomiranih ekonomistov in komercialistov v Zagrebu, ki združuje absolvente zagrebške ekonomskokomerične visoke šole, je imelo pretekli mesec v Zagrebu svoj občni zbor. Iz poročila na zboru posnemamo, da se društvo bori zlasti za izenačenje diplomiranih ekonomistov s pravniki, kar je dosedaj uspelo pri mnogih uradih in zavodih. Toda še vedno je cela vrsta uradov v katerih morajo biti na vodilnih mestih pravniki, čeprav je domena pravnikov predvsem ista upravna služba in sodstvo. Zlasti se društvo zavzema za to, da bi dobili mesta kot pravniki tudi absolventi komerične visoke šole pri občnih, zlasti pri zagrebški, ki naj bi svoje statute prilagodile temu dejstvu. Saj je ravno Zagreb najbolj zainteresiran na tem, da ostane šola v Zagrebu in se je borila občina za to, da dobi rang fakultete. — Društvo je zelo agilno tudi na prostnem polju, ker je imelo okoli 15 zelo aktualnih predavanj, in je zlasti delovalo na tem, da dobe diplomirani ekonomisti pravico do obvezne revizije, kar bi pomenilo znatno gmožno pomoč za stan. Društvo šteje sedaj okoli 100 članov, od katerih je nad 20 brezposelnih. Namesto dosedanjega predsednika g. Kralja je bil izvoljen za predsednika g. dr. Ivo Belin, tajnik zagrebške borze.

Posvetovalni odbor za denarsivo pri trgovinskem ministstvu. V smislu uredb o zaščiti denarnih zavodov je trgovinski minister predpisal uredbno o posvetovalnem odboru za bankarstvo.

Likvidacija. »Solidarnost«, rez. pom. blagajna v Ljubljani, je bila črtana v registru, ker je bila na občnem zboru 16. marca soglasno sklenjena razdržitve, ker je število članov tako padlo, da je obstoj blagajne nemogoč.

Vpis v trgovinski register. Kühr Pavel, modna in manufakturna trgovina v Mariboru; Tvornica hranil Mirim, dr. z o. z. v Mariboru-Koških; glavica 800.000 Din; poslov.: Lesnica Ema in Desnica Anton — Univerzalna tehnična služba »Unitas«, dr. z o. z. v Ljubljani (glavnica 200.000 Din. od tega vplačano v gotovini 80.000 Din. poslov.: Manda Franjo, Marinko Ivo, Cesen Martin in Cesen Ignac), Ivan Legat, prva spec. delavnica in trg. s pis. stroji, Maribor, podružnica Ljubljana.

Dobave. Dne 6. aprila bo pri komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 3745 m³ drv. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni komandi.)

Svetovna industrijska produkcija je znašala lani (v oklepajih podatki za 1932, vse na podlagi indeksa za 1928 kot 100): Anglija 93.1 (88.4), USA 69.3 (57.7), Francija 84.6 (75.6), Nemčija 68.9 (61.2), Kanada 65.2 (62.8) in Japonska 127.6 (107.9). V svetovnem obsegu pa je industrijska produkcija razen Rusije lani narasla na 74.7 v primeri s 66.1 za l. 1932.

Danska Narodna banka. Iz Kopenhaganske poročajo, da je uprava danske Narodne banke sklenila predložiti izred. občnemu zboru delničarjev predlog,

(775.65), predjumi pri inoz. bankah 137.0 (137.0), lombard in reeskont pri Narod. banki 183.4 (230.2), spec. vloga 114.0 (94.1), tek. račun fin. min. 72.9 (87.1), tek. račun družbe Batignolles 105.14 (104.75), razni tekoči računi 307.64 (271.7), razna pasiva 137.4 (71.3).

Iz te bilance je razviden nov veliki dotok vlog v Drž. hip. banki, ki postaja vedno bolj dobičkonosna sedanega položaja na denarnem trgu. Poleg tega je zabeležiti ta mesec velik dotok iz posojil banke. Vsa nova sredstva je banka porabila deloma za povečanje kreditiranja finančnega ministva največ pa za okrepitev svojih blagajniških rezerv, ki so dosegle že skoro 350 milij. Din.

naj se banka izpremeni s l. majem v novo banko. Z vlado je že dosežen namreč sporazum glede poddržavljenja. Stari delničarji dobe za dvojino nominalo od države 4% obligacije, za katere garantira država. Obligacije so neopovedljive do 31. decembra 1948. Kot dividenda in bonus se izplača dosegljnim delničarjem znesek 10% nominala delnice.

Odtok zlata iz Italije. Od 10. do 20. marca se je zlati zaklad Italijanske banke znižal za 102 milij. lir, istočasno pa se je devizni zaklad povečal samo za 2.3 milij. lir. Vprašanje je, kako se bo to razvijalo naprej. Italijani upajo na veliko povečanje tujeskega prometa zlasti v maju, deloma pa so se že izpolnile njih želje za Veliko noč.

Dotok zlata v Banque de France je znašal od 16. do 28. marca 314 milij. fr. in je zlati zaklad narastel na 74. 305 milij. fr.

Borza

Denar, 5. aprila 1934.

Denar

Danes so ostali neizpremenjeni tečaji Curiha, Pariza in Trsta. Narasli so Bruselj, Newyork in Praga, dočim so oslabei tečaji Amsterdam, Berlin in Londona.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi za ključen po 9.10—9.20, na belgrajski pa po 9.18 do 9.23. Grški boni so notirali v Zagrebu 33—34, v Belgradu 34—34.50 (34).

Ljubljana. Amsterdam 2314.85—2326.21, Berlin 1359.03—1369.83, Curih 1108.35—1113.85, London 176.30—177.90, Newyork 3394.39—3422.65, Pariz 225.88—227.—, Praga 142.29—143.15, Trst 294.35 do 296.75.

Promet na zagrebški borzi 48.033 Din. Belgrajska in novosadska borza ostaneta zaprti do 9. aprila.

Curih. Pariz 20.38, London 15.95, Newyork 309, Bruselj 72.225, Milan 26.60, Madrid 42.20, Amsterdam 208.75, Berlin 122.775, Dunaj 73.30 (57.), Stockholm 82.25, Oslo 80.10, Kopenhagen 71.25, Praga 128.45, Varšava 58.325, Atene 2.95, Carigrad 2.51, Bukaresta 3.05.

Vrednostni papirji

Tendeca je ostala pri slabem prometu nezpremenjena. Danes je edino promptna škoda bila nekoliko čvrstješa. Na zagrebški borzi je bilo zaključenor vojna škoda 500 kom. in 7% inv. pos. 25.000.

Ljubljana. 7% inv. pos. 71—72, agrarji 36.50 do 37.50, vojna škoda 314—315, begl. obvl. 52.50 do 53.50, 8% Bler. pos. 54—55, 7% Bler. pos. 52—53, 7% pos. DHB 67—68, Kranj ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 70.50 do 71 (71), agrarji 36.25—36.50, vojna škoda 314 do 314.50 (314), 4. 310.50—314, 5. 6. 310 den., 6% belg. obvl. 52.50—53, 8% Bler. pos. 54.50—55.50, 7% Bler. pos. 52—52.50, 7% pos. DHB 66 den. — Delnice: Nar. banka 4050—4200, Priv. agr. banka 254—255, Osj. sladk. tov. 140 den., Impex 50 den., Trboveljska 105—107.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 71—72 (71), agrarji 36—37, vojna škoda 314—315 (314), 6% belg. obvl. 52.50—52.80 (52.50), 8% Bler. pos. 54.50—55.25, 7% Bler. pos. 52.50—52.75, 7% pos. DHB 65—68. — Delnice: Narod. banka 4000—4050 (4000), Priv. agr. banka 253—256.

Dunaj. Donavskasvojskojadranska 65.20, Länderbanka 15.70, Steg 17.10, Sieweag 11, Alpine 12.05, Trboveljska 12.40.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 6. aprila: 12.15 Češka lahka orkestralna glasba 12.45 Poročila 13.00 Čas, reproduciran vokalni koncert Ade Sari 18.00 Kmečka kapela igra na ploščah 18.30 Izleti za nedeljo (dr. Andrejka Rudolf) 19.00 Francosčina (prof. Prezelj) 19.30 Plošče 20.00 Prenos iz Zagreba 22.00 Čas, poročila radioaaz.

Sobota, 7. aprila. 12.15 Venčki slagerjev na ploščah 12.45 Poročila 13.00 Čas, reproduc. koncert na kino-orglah 18.00 Oj kam bova vandrala? (popolne pesmi v reproduc. glasbi) 18.30 Intervju z moštvom »Ilirije« — 19.00 Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber) 19.30 Zunanji politični pregled (dr. Jug) 20.00 Radio orkester 20.45 Cello solo, Zlatko Najzer 21.15 Fantje na vasi 22.00 Čas, poročila 22.20 Harmonika in citre v reproduc. glasbi.

AVTOMOBILISTI - potniki!

Prispele popolnoma nove pneumatike in zračnice vseh dimenzij.

Cene nizke. Trajnost zajamčena.

Obnovite Vaša vozila samo s pneumatiko

BAT'A

ZALOGA: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA šte. 40

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženski lovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje takoj pri naročilu. Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 350. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Gospodinje, obrtniki

ne zamudite ugodne prilike!

Samo do 20 t. m. velika odprodaja blaga

pri

STANKO FLORJANČIČ

trgovina z železnino - Sv. Petra c. 35

Vzamem v račun tudi hranilne knjižice

Prireditve

V kavarni »Stritar« vsak večer koncert. (h)

Službodob

Kočijaža

zanesljivega in treznega, išče tovarna na Gorenjskem. Neoznjeni imajo prednost. — Pismene ponudbe z navedbo starosti, dosedanjih služb in zahtevo plače na upravo »Slov.« pod »Kočijaž« št. 3811. (b)

Stanovanja

Sobo

parketirano, in kuhinjo - oddam 1. maja. Naslov v upravi »Slov.« pod šte. 3800. (c)

Posrestva

Bled

Stavbne parcele ob jezeru in v bližini ter vilo na Bledu za 80.000 Din prodam. Ponudba na upravo »Slov.« pod šifro »Bled« št. 3723. (p)

Enonadstropna hiša

popolnoma pravnoljena, na Bregu pri Celju, s parno pekarno, se prodaja. Vpraša se v upravi »Sl.« v Celju. (l)

Razno

Davčne prijave

Izvršuje strokovnjaško »Gospodarska pisarna«, Miklošičeva 7-II. nadst., Ljubljana. (r)

Ludvik Ganghofer:

56

Samostanski lovec

»Razsodba — zadevajoča prepirljivo gospodinjstvo... Premolknili je in dejal z navadnim glasom: »Prostor za ime pusti prazen, ga bo dodal gospod Henrik, ko bo podpisal sodbo.« Potem je spet uradno narekoval: »In nomine Reverendissimi et Celestissimi Principis Praepositi Heinrici de Berchtesgaden se pravnomočno razsodja: Ker imenovana gospodinja pripravljanja in ujedanja proti svojemu, od Boga ji za gospoda postavljenemu zakonskemu drugu, le noče opustiti, naj ji tlakovni ukaznik kamen pripravljanja obesi okoli vratu in naj jo na veliki praznik po maši celo uro dolgo vodi po ulicah, v ponovnem primeru pa dve uri in tako tega vedno za uro več.«

Gospod Schluttemann se je odduškal. Potem je narekoval še običajni konec razsodbe in nato ves izčrpan omahnil v naslanjač.

Ko je gospod Henrik pospremil prednico skozi pisarnico na stopnice in se vrnil, so položili predenj razsodbo, da bi jo podpisal. Dostavil je ime »Cecilia Schluttemann« v presledek in podpisal. Gospod Schluttemann je ponosno izbočil prsi; proš pa se je smehljaj, ki je rekel: »Tale bo vaš so-progo dobro ostrašilo! Upam, da boste imeli mir za dolgo časa!«

Uro pozneje se je prednica z dvema strežnicama oglašila v solarjev hiši. Prišle so po Zefo, da bi jo zaradi primerne nege spravile v samostan na Nunki gori. Topo in brezvoljno je pustila brez besede in vprašanja bolna, strta žena, da so delali z njo, kar so hoteli. Gitke pa je bila sama skrb in obup. Kaj bo z Lipčeto? Ostal da bo pri materi. Pa z obema kozama in kokošmi? Kdo bo skrbel za

Pesa za krmo
naprodaj. Vidovdanska c.
št. 4. (l)

Prodaj:

malo rabljene postelje z
modroci, divan, omare -
vse zajamčeno čisto. —
Wolfova 10-II., dvorišče.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah — za strojno
pletanje in ročna dela po
najnižjih cenah pri tvrdki
Karl Prelog, Ljubljana,
Židovska ul. in Stari trg.

Širile »Slovenca«

Tekstilna industrija v dravski banovini

išče za svoje podjetje:

- 3 tkalske mojstre,
- 1 monterja za tekstilne stroje,
- 2 predilniška mojstra,
- 2 tkalska nadmojstra,
- 1 kolorista,
- 2 strojna tiskarja,
- 2 ročna tiskarja,
- 2 graverja,
- 1 apreturnega mojstra,
- 2 šlihtarska mojstra,
- 2 barvarska mojstra.

Reflektira se samo na strokovnjake, ki razpolagajo z večletno prakso in ki so državljani kraljevine Jugoslavije ali pa take inozemce, ki imajo po obstoječih predpisih dovoljenje za navirano zaposlenje v naši državi.

Zahvala

Za pristrčno sočutje ob težki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo ljubljene, nepozabnega brata, ozir. svaka in strica, gospoda

Edmunda Höferja

kakor tudi za obilno udeležbo pri pogrebu, za lepe vence in cvetje, se najtopleje zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem.

Maribor, dne 4. aprila 1934.

Herman in Karl Höfer

ZAHVALA

Vsem, ki so našega predragega očeta, gospoda

JURIJA GREGORCA

spremili k zadnjemu počitku in nas tolažili, izrekamo najsrčnejšo zahvalo. Posebno hvalo smo dolžni č. g. proštu Čerinu, č. g. kanoniku Ferjančiču in č. g. p. gvardijanu frančiškanskega samostana za tolažilne obiske ter g. zdravniku dr. Ropasu za trud in skrb za časa bolezn blagopokojnega.

Novo mesto, dne 3. aprila 1934.

Zalujoči ostali.

MAMICA! Ostani mlada

Sinovi in hčerke imajo radi mladostne matere, radi pa jih imajo seveda tudi moške. Znanstveno je ugotovljeno, da se koža na licu nagiba in da postane na videz stara, ker polagoma izgublja Biocel. To je vitalni element, ki obdrži kožo mladostno, čisto in lepo. Svoji koži pa lahko vrnete ta vitalni element z uporabo nove kreme Tokalon, rožnate barve. Brez ozira na to, v koliki meri je že Vaša koža uvenela in koliko je na njej sledov starosti, poizkusite še nocoj

kremo Tokalon, rožnate barve. V vsakem primeru so Vam zajamčeni ugodni rezultati, ali pa se Vam denar vrne.

BREZPLAČNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5 — v poštinih znamkah za poštino. Omot in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug, Odlo 10-M, Zagreb, Praška ul. 6.

VABILO

na XXXVIII. redni občni zbor
Ljudske posojilnice v Ljubljani

P. Z. Z. N. Z.,

ki se bo vršil dne 16. aprila 1934 v posvetovalnici lastnega doma ob 16 s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o potrditvi bilance.
5. Sklepanje o porabi dobička.
6. Dopolnilna volitev načelstva.
7. Dopolnilna volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 5. aprila 1934.

NAČELSTVO

† Naša srčno ljubljena mati, stara mati, prababica, gospa

Marija Gornik

zasebnica

nas je dne 3. marca ob 1 ponoči, po kratki bolezni, zapustila.

Pogreb naše ljube matere bo v petek ob 15 iz hiše žalosti v Pobrežju, Zrkovska cesta 24 na magdalensko pokopališče. Sv. maša zadušnica bo v soboto ob 6 zjutraj v cerkvi sv. Magdalene.

Maribor, Graz, Klagenfurt, Leibnitz, Budapest.

ZALUJOČI OSTALI.

»In vidiš, otrok moj, v stiski sem Wolfratu obljubil, da bom poskrbel za njegove ljudi. Za Zefo sem to že napravil.«

Hvaležno ga je pogledala.

»Zdaj moram pa pomisliti tudi za tebe. In lej, zdaj bi vedel zate prav nekaj pripravnega pri sebi kanonisinjah v Salzburgu.«

Gitka je od strahu pobledela.

»Kaj meni, no?«

»Prelepo prosim, gospod,« je zajecjala z ginečim glasom, »dovolite, da ostanem tu. Saj bi morala umreti od strahu, če ne bi vsak dan zvedela, kako gre svakinji in bratu.«

»To boš zvedela. Saj grede vsak dan naši čolnarji in tovarniki iz solarne v Salzburg. Po njih ti pošljem vsak dan vest, prav gotovo!«

»Prosim, gospod, prosim, pustite me tu! In če že ne smem imeti več svojega doma, glejte, saj grem tudi rada služiti kakemu kmetu. Res imam bolj drobne roke in dlani, pa vendar delam prav kakor prava dekla.«

»Tako? In kaj bi dejal na to tvoj brat? Saj ni tlačen, ampak svoboden mož. Mar naj ga v njegovi stiski boli še to, da mora služiti tudi njegova sestra?«

»Delo ni sramota, gospod! Saj je delal tudi brat vse svoje dni.« Potem ji je šinila v glavo misel, ki jo je kar naglo izpovedala: »Gospod, in če je treba, planirajo dobro umem in morda bi me vzel Egger na svojo planino tja gor v Rdečino.«

»V Rdečino?« je menil gospod Henrik z otožnim nasmehom. »Ne, otrok moj, to je zate pretežak posel. In vidiš, obljubil sem tvojemu bratu, da bom poskrbel zate. Ali hočeš, da bom lažnik? Ali pa sem ti storil že toliko hudega, da mi ne zaupaš več?«

Gitka je v obupni boli umolknila.

»Kajne, vidiš? In če že poskrbim zate, bom napravil tako, da se bo obrnilo vse na dobro in ti služilo v srečo. Saj sem ti hvalo dolžan, ker si toliko dobrega naredila za mojega lovca...«

Tedaj si je z rokama zakrila obraz in krčevito zaihtela.

Prednica je hotela deklo pomiriti. Pa jo je zadržal gospod Henrik. »Pustite otroka, naj se izjoče!« Tišina je Gitko vznemirila; nehala je plakati in roke so ji omahnile.

»Poglej, Gitka, za dobro delo naj sledi zahvala. Če se braniš, bo Hajmo skoraj moral domnevati, da se kesaja tega, kar si zanj storila.«

Z drhtečimi ustni in solzami v očeh je pogledala gospoda Henrika.

»Vidiš! In zdaj boš služila in napravila, kar je treba.«

»Če res mora biti,« je šepnila, »v imenu božjem!«

»Tako je prav, Gitka. In zdaj pogum, čakajo te lepi časi. Boš videla, ko te obiščem, ti bo klo kar na smeh. In zdaj se ne upiraj več in obleci, kar sem ti bil daroval.«

Izgubljeno je strmela predse in pokimala k vsemu, kar je rekel gospod Henrik. Nič tudi ni spregovorila, ko ji je voščil srečen pot in dala je potisniti skozi vrata, ne da bi prav vedela, kaj se dogaja.

Prišli sta že ven na cesto, ko je rekla prednica: »Počakaj me tu, rada bi gospoda Henrika še nekaj vprašala.«

Gitka je ostala sama; kolena so se ji tresla, da se je komaj držala pokonci; usedla se je na vogalni kamen ob vratih. Tedaj jo je nekdo sunil v ramo. Prestrašeno je pogledala. Pred njo je stal Valt.

(Dalje.)